

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Activitatea
voluntară –
mlădiță a
autoconducerii
comuniste

Un foarte tânăr locuitor al pământurilor desțelenite: Vitea Kovalenko

IN ACEST NUMĂR:

Două cântărețe în turneu

Zenaida Pally și Magda Ianculescu-Muscel

(pag. 2)

Industria ușoară în plin avânt

de conf. univ. PETRE VAGU

(pag. 3)

ANUL XVIII

48

(924)

30 noiembrie 1962

12 PAGINI, 1 LEU

Artistă a poporului

DIN NOU PRINTRE PRIETENI

Prin natura lucrurilor, impresiile unui artist aflat în turneu într-o țară a exigenței muzicale ca Uniunea Sovietică, converg în primul rând spre sălile de spectacol. Spre acele săli întotdeauna arhipline, unde vibrează ca o coardă sensibilă pasiunea competentă a publicului pentru artă, pentru frumos, care înalță și stimulează pe artist, solicitându-l să dea tot ce are mai bun, să se autodepășească.

A devenit proverbial rafinamentul artistic al leningrădenilor. El nu este numai înăscut, ci se datorește și permanentei posibilități de comparare a valorilor artistice de care dispune orașul. Pe scenele sălilor de concert și ale teatrelor muzicale se succed permanent cele mai de seamă colective muzicale, cei mai renumiți soliști ai lumii. Aici, răspunderea artistului este deosebită. Cunoșteam acest lucru pentru că mai avusesem încă de două ori prilejul să apar în fața publicului din Leningrad. Li cunoșteam curiozitatea proaspătă, așteptarea cu care își întâmpină oaspeții și eram hotărâtă să fac totul pentru a nu-l dezamăgi. Mai ales că spectacolele urmau să fie transmise și la radio.

Am cîntat, ca de altfel și în celelalte orașe, în „Aida” și „Carmen”. Încă de la primul contact cu colectivul operei leningrădene — repetiția cu „Carmen” — am simțit spiritul cu adevărat colegial al partenerilor. Și așa releva îndeosebi colaborarea cu interpretul lui José, artistul emerit al R.S.F.S.R., M. M. Gavrilkin. Chiar și din jocul, din comportarea scenică a acestui artist, mi-am putut da seama de serioasa lui cultură, de pregătirea sa multilaterală. Același lucru se poate spune și despre interpretul leningrădean al lui Escamillo, V. N. Toporikov. Dar cum să nu relev contribuția corului la reușita acestui spectacol? Corul, care fără nici o repetiție prealabilă a știut să se acomodeze perfect jocului meu, chiar și în dificilele momente ale *habanerei*. Nu pot vorbi despre acest spectacol cu „Carmen” fără a aminti despre dirijorul orchestrei, S. V. Eltin, artist al poporului al R.S.F.S.R., un om deosebit de talentat, atît la pupitură cît și ca pedagog, la Conservator, unde a creat o adevărată școală dirijorală.

Leningradul, ca și celelalte localități vizitate în acest turneu, nu mi-a oferit numai mari satisfacții profesionale. De data aceasta, mai mult ca oricînd, mi-am putut îmbogăți și desfăta sufletul cu comorile de frumusețe ale acestui oraș, pe care m-au ajutat să-l cunosc atît de bine prietenii mei sovietici. Mezzosoprana Rimma Barinova mi-a pus la dispoziție tot timpul ei liber pentru a-mi arăta locurile cele mai pitorești ale Leningradului. Regizorul Ivan Ajotkin, un mare iubitor de artă, aflînd că mă pasionează pictura, și-a sacrificat cîteva zile pentru a-mi servi drept ghid în galeriile Ermitajului și ale altor muzee de artă ale orașului.

Novosibirsk, unde toamna își desfășura cu dărnicie paleta culorilor, este un oraș nou, impunător prin eleganța sobră a clădirilor lui masive. În inima lui se ridică monumentalul edificiu al operei, poate cel mai mare teatru muzical din întreaga Uniune Sovietică. O sală cu o acustică foarte bună și cu o arhitectură care te inspiră, asemenea oricărei adevărate opere de artă. De altfel, am avut tot timpul impresia că artiștii de aici, în majoritate tineri, fac totul pentru a fi la înălțimea minunatului edificiu ce-i găzduiește. E un colectiv de înaltă ținută, care răspunde la fiecare intenție a unui artist străin (am cîntat aici fără repetiție). Aș aminti, de pildă, de excepționalul Escamillo realizat de L. D. Sorokin, un tînăr care a fost aplaudat pînă acum nu numai pe scenele sovietice dar și la Paris, la Stockholm și în alte orașe ale lumii. Amintesc în trecătoare că vestita trupă a baletului din Novosibirsk, cu dansatori tot atît de tineri, se întorsese de curînd dintr-un turneu în țările arabe, obținînd o medalie de aur la Cairo pentru concepția și interpretarea inspirată a baletului „Legenda dragostei”. Colegii din Novosibirsk mi-au oferit posibilitatea să văd eu insumi sălbaticul colos de ape involburate ale fluviului Obi, stăvilît de barajul hidrocentralei și transformat într-o mare artificială, nervoasă și ea în aceste zile ale sfîrșitului de toamnă siberiană. Am vizitat desigur, și vestitul Akademgorodok, orașul științei siberiene, tot atît de tînăr ca și miile lui de locuitori, cercetători de cele mai diverse specialități.

In rolul lui Amneris, pe scena operei din Tbilisi.

Tineretea este trăsătura caracteristică și a unui alt oraș inclus în itinerariul recentului meu turneu — Sverdlovskul — deși istoria acestui oraș numără aproape trei secole. Tineretea Sverdlovskului constă nu numai în ritmul deosebit de viu în care se înalță noi și noi cartiere, dar și în ritmul vieții sale cotidiene în care pulsează freacăta unui mare oraș industrial

Două cîntărețe în turneu

în plină dezvoltare. Nu voi vorbi despre vestitele comori ale Uralului prelucrate în halele combinatului și întreprinderilor de aici, ci despre dragostea pentru artă a locuitorilor acestui oraș industrial, care au moștenit de la strămoșii lor, legendarii căutători ai „florii de piatră”, setea de frumos pasiunea creației artistice. Vreau să amintesc conlucrarea rodnică cu soliștii Operei din Sverdlovsk în „Aida”, unde am avut ca parteneri pe V. Nesterghina (Aida) și N. Zeliuk (Radames). Și cu toate că rolul lui Ramfis este de mică întindere, nu poți să nu-l remarci pe interpretul său, Igor Navoloinikov, nu poți să nu-ți dai seama de talentul său vocal și de intensitatea cu care-și trăiește rolul. Am fost surprinsă aflînd că Navoloinikov este de profesie inginer, dar posedă o serioasă pregătire muzicală, și a venit pe scena operei dintr-un colectiv de amatori.

La Tbilisi veneam pentru a treia oară. Am regăsit același public spontan, entuziast. Deși aici eram programată în cîte un singur spectacol cu „Aida” și „Carmen”, am fost solicitată să mai rămîn pentru a le repeta pe amîndouă. M-a bucurat în mod deosebit aprecierea pe care a acordat-o interpretării mele cunoscuta mezzosoprana sovietică Vera Davidova, artistă a poporului a R.S.F.S.R., acum profesoară la Conservatorul din Tbilisi, care a venit la spectacolele mele cu „Carmen” împreună cu studentele clasei sale. Dînsa mi-a mărturisit că socotește foarte izbită creația mea în acest rol, pe care i se pare că l-am conceput într-un mod interesant prin îmbogățirea personajului din operă cu trăsături aparținînd prototipului eroinei, Carmen din nuvela lui Prosper Mérimée. Davidova a relevat acest lucru și în cuprinsul unui articol publicat în ziarul „Zarea Vostoka”.

O revelație a colectivului operei din Tbilisi, a constituit-o pentru mine tenorul Nodar Andguladze, întors de curînd de la cursurile de specializare urmate la „Scala” din Milano.

Printre noii mei prieteni din Gruzia se numără și mezzosoprana Tatiana Malișeva, o însuflețită admiratoare a artei muzicale romînești: în repertoriul ei figurează și romanțe ale compozitorilor noștri. Mi-a făcut plăcere să văd că în casa cîntăreței sovietice figurează la loc de cinste o fotografie a lui Dan Iordăchescu.

N-aș putea spune ce mi-a plăcut mai mult în acest turneu. M-am întors cu un noian de impresii și firește cu dorința de a reveni cît mai curînd în mijlocul prietenilor sovietici.

Artistă emerită

Itinerar liric

Uniunea Sovietică, fără de care mă leagă impresiile primei călătorii peste hotare și amintirea publicului cel mai entuziast și exigent pe care l-am întîlnit vreodată în peregrinările mele! Am cîntat la Moscova și Leningrad, în orașele Odesa, Lvov, Vilnius și apoi din nou la Leningrad, și de fiecare dată am regăsit același public cald, care ne-a întîmpinat cu dragoste, cu multă prietenie. Dacă insist atîta asupra publicului sovietic, aceasta se datorește în primul rînd faptului că, pentru noi artiștii romîni, el a însemnat nu numai pricepere și seriozitate în considerarea artei noastre, dar și un nestăvilît imbold în a ne dăru-i, cu tot ce aveam mai bun, aprecierilor sale.

„Scena „sălii mici” a Conservatorului din Moscova. Mă simt emoționată de situația în care mă aflu: trebuie să susțin un recital vocal, și asta pentru prima oară de una singură. Știam că timp de o oră și jumătate spectatorii vor trebui să se mulțumească să mă asculte numai pe mine. E drept, la pian eram acompaniată de maestrul Bucholz, dar îmi era teamă totuși să nu decepționez, să nu plictisesc. După ce am interpretat, însă, prima piesă, frica a început să se

lui 1961. În ce-o privește pe artista poporului Kazanțeva, renumită soprană de coloratură, ea a constituit pentru mine un valoros izvor de învățăminte. În cîntul ei m-au izbit anumite procedee tehnice pe care, mai tîrziu, le-am adoptat. Am discutat mult împreună despre repertoriile noastre, ba mi-a făcut chiar și o mărturisire: Kazanțeva are o deosebită admirație pentru muzica romînească și intenționează să interpreteze „Hora staccato” de Grigoraș Dinicu.

Lipsa de afectare, o admirabilă colegialitate, iată ce caracterizează pe marii artiști sovietici. Impresia mi-a fost întărită cu prilejul participării la Moscova, la Casa artiștilor, la o întîlnire cu cîțiva muzicieni sovietici. Aici am cunoscut-o pe extraordinara Zora Doluhanova, la fel de frumoasă în viața de toate zilele ca și pe scenă, elegantă, plină de farmec și prosopețime. Tot aici l-am întîlnit din nou pe Ivan Kozlovski, pe care cu numai cîteva zile înainte avusesem prilejul să-l ascult în

In rolul Rosinei („Bărbierul din Sevilla“)

risipească. În jurul meu vedeam chipuri surzătoare care ascultau cu atenția încordată, manifestîndu-și impresiile favorabile mai cu seamă la piesele deosebit de dificile, pe care le cîntam în limba originală. Am cîntat în romînește, italienește, nemțește, franțuzește, în rusește și ascultătorii gustau din plin liederurile, apreciînd cu egală competență muzica modernă a lui Richard Strauss sau Debussy, ca și canțonetele italienești sau piesele inspirate din folclorul nostru.

În Uniunea Sovietică, iubitorii muzicii de operă sînt pe cît de numeroși, pe atît de entuziaști. Și faptul e explicabil, dacă luăm în considerație înaltul nivel artistic pe care l-au atins spectacolele de operă montate în această țară. Ceea ce caracterizează munca colectivelor din teatrele muzicale sovietice este, în primul rînd, profunda seriozitate. Nici un amănunt nu este lăsat la voia împlîrării, totul este pregătît minuțios, pretutindeni domnește o conștiințiozitate și disciplină exemplară.

Îmi amintesc cu emoție și respect de marii artiști pe care am avut prilejul să-i admir și să-i aplaud pe scena „Bolșoi”-ului. Davidova în Carmen, cu toată vîrsta ei înaintată (actualmente a părăsit scena), juca atît de dinamic, de fermecător, încît ne-a cucerit inimile. Cînta și dansa cu un elan nemaipomenit și sînt convinsă că creația ei în complexul rol al eroinei lui Bizet va dăinui multă vreme în memoria celor ce au avut norocul s-o vadă. În Hovanscina m-a uimit prin calitățile sale vocale și interpretative basul Petrov, așa că n-am rămas de loc surprinsă că astăzi este considerat printre primii bași din lume, una din înregistrările sale pe discuri obținînd la Paris calificativul de cel mai bun disc al anu-

sala mare din Kremlin unde se dăruise publicului cu tot elanul lui (cîntase nenumărate bis-uri, acompaniindu-se singur cu ghitară); om modest și simpatic și-a asumat rolul de gazdă și ne-a făcut să ne simțim foarte bine, așa spune la fel de bine ca acasă. În sfîrșit, tot la Moscova, am avut fericirea să-i cunosc personal pe doi dintre cei mai mari compozitori ai epocii noastre: Șostakovič și Șaporin. Cîta frămîntare lăuntrică trădează chipul creatorului „Simfoniei Leningradului”! Iuri Șaporin în schimb, mi-a sugerat calmul senin al munților cu crestele ninse, după ce au fost bîntuiți de vijelie.

Impresionant, transmișînd pătrunzătoare emoții artistice mi-a părut și baletul sovietic. Diversitatea stilurilor, perfecțiunea tehnicii ca și măiestria fabuloaselor montări, fac din această artă un subiect nepuizabil. Căci mi-e greu să spun dacă mi-a plăcut mai mult „Cele 7 frumoase” de Kara Karaviev văzută la Leningrad, sau „Lacul lebedelor” prezentat la Bolșoi sau, poate, „Valsul nemuritor” de Johan Strauss în montarea Operei din Odesa!

Aștept cu nespuse nerăbdare viitorul an cînd, invitată fiind să cînt iar în Uniunea Sovietică, voi cunoaște alte orașe, voi reîntîlni locuri dragi și prieteni buni, adunînd noi impresii și bucurii și o bogată și prețioasă experiență pentru a o împărtăși colegilor din țară.

Anii septenarului

INDUSTRIA UȘOARĂ ÎN PLIN AVÎNT

În 1965, producția globală a industriei ușoare din U.R.S.S. va crește de 1,5 ori în comparație cu anul 1958, iar principalele produse ale acestei industrii vor atinge la sfârșitul septenarului următoarele niveluri: țesături 10,3 — 10,6 miliarde m. față de 7,4 miliarde metri oț s-au produs în 1958; tricotaje 1250 milioane bucăți, față de 887 milioane în 1958; încălțăminte 775 milioane perechi față de 542 milioane în 1958.

Creșterea producției de țesături, confecții și încălțăminte în ritmurile stabilite, va permite Uniunii Sovietice ca la sfârșitul septenarului să se apropie, atât în ceea ce privește volumul absolut al producției, cât și producția pe cap de locuitor, de nivelul producției existent în Statele Unite în 1959. Încă la începutul planului septenal volumul producției de țesături de bumbac în U.R.S.S. era mai mare decât în orice țară capitalistă, cu excepția Statelor Unite și Indiei; de asemenea, producția de țesături

În centrul atenției industriei ușoare sovietice se află și producția de blănuri sintetice, pe bază de tricotaje. Producția acestor blănuri a început încă din primul an al septenarului, în întreprinderile orașului și regiunii Moscova și în Ucraina. Pentru fabricarea lor sînt folosite noi fibre sintetice — nitronul și lausanul. În afară de faptul că blănurile au înalte calități (rezistență, capacitate mare de păstrare a căldurii), ele mai au și un aspect frumos, imitînd perfect blănurile de nură, astrahan, biber și alte produse naturale.

Prin cifrele de control ale planului septenal s-a prevăzut în 1965 o producție de 515 milioane perechi încălțăminte din piele, adică de 1,5 ori mai mult ca în 1959. Noile întreprinderi din această ramură a industriei ușoare vor fi construite, în primul rînd, în regiunile răsăritene ale R.S.F.S.R., în Kazahstan și în republicile Asiei Centrale, ceea ce va asigura o repartizare mai uniformă a industriei de încălțăminte pe teritoriul U.R.S.S.

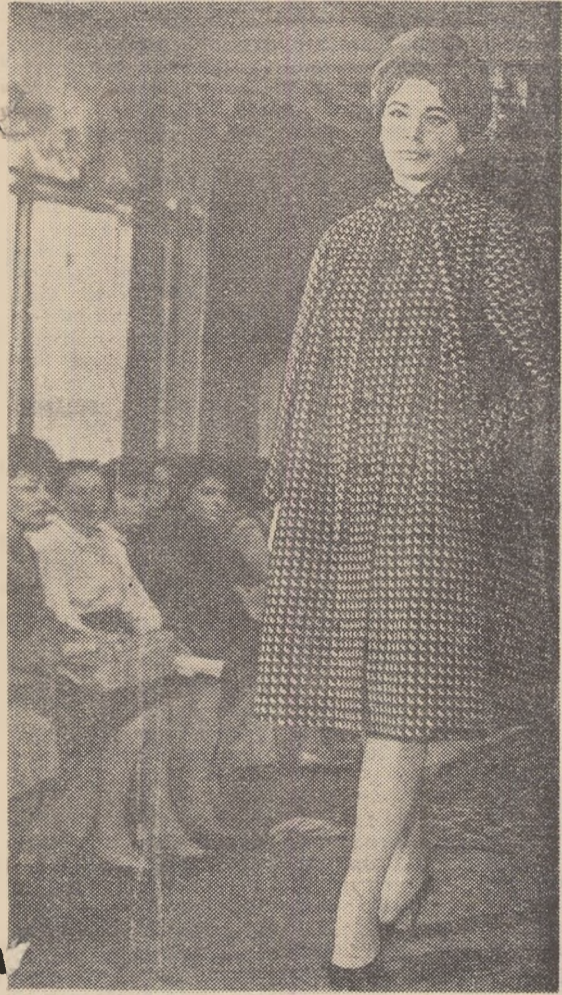
Pentru asigurarea unei creșteri planificate a industriei ușoare planul septenal investește în această ramură aproximativ 3,3 miliarde ruble (vechi), adică de 2,6 ori mai mult decât s-a investit în cei 7 ani precedenți. Pînă în 1965 vor fi construite aproximativ 156 noi întreprinderi mari și vor fi terminate alte 114 întreprinderi a căror construcție a început înainte de 1959. În anul septenarului vor fi

puse în funcțiune de 3,7 ori mai multe mașini de filat, de 3 ori mai multe războaie de țesut, de peste 2 ori mai multe fabrici de încălțăminte decât s-au dat în exploatare în perioada 1952-1958. Și ca un exemplu, să arătăm că numai combinatele textile pentru țesături de bumbac din orașele Kamișin, Barnaul, Herson, Gori, ș.a. vor da o producție de 700 milioane metri, cu alte cuvinte aproape jumătate din întreaga producție de țesături de bumbac a Angliei.

Una din sarcinile importante privind lucrările capitale în industria ușoară o constituie crearea de noi capacități de producție pentru prelucrarea fibrelor și firelor sintetice. Planul septenal prevede, între altele, construirea și înzestrarea, pe baza tehnologiei avansate, a unui mare număr de întreprinderi specializate, care să prelucereze firele și fibrele sintetice atât în amestec cu firele naturale, cât și în formă pură.

Pînă acum, din planul septenal s-au scurs aproape 4 ani. Succesele obținute de oamenii muncii sovietici în dezvoltarea industriei ușoare, ritmul ei rapid de dezvoltare constituie pași mari înainte spre ridicarea nivelului de trai al constructorilor comunismului.

Conf. univ. Petre Vagu

„Parada modei” a devenit un mijloc frecvent utilizat pentru prezentarea noilor confecții.

de mătase depășește pe cea a statelor capitaliste cu excepția S.U.A. și Japoniei. În ce privește cantitatea de țesături de lînă care se produce în U.R.S.S., aceasta e mai mare decât în orice altă țară din lume.

Creșterea producției țesăturilor de bumbac, în perioada septenarului va fi în U.R.S.S. de peste 2 miliarde metri, ceea ce înseamnă că această creștere va depăși volumul absolut al producției Angliei, R.F.Germane și Franței. Iar pe cap de locuitor, producția sovietică de țesături de bumbac va atinge la sfârșitul septenarului 35,5 kg. față de 16,8 kg. în 1913 și 28 kg. în 1958.

În vederea asigurării acestei creșteri, capacitatea de producție a filaturilor va crește cu 42 la sută, iar capacitatea de producție a țesătorilor cu 31 la sută. Pe baza intrării în funcțiune a noilor fabrici și a lărgirii și îmbunătățirii întreprinderilor existente, producția țesăturilor de mătase va crește în 1965 pînă la 1485 milioane metri, cu alte cuvinte U.R.S.S. va produce de aproape două ori mai multă mătase decât s-a produs în 1959 în Anglia și Franța luate împreună, iar pe cap de locuitor cu mult mai mult decât în Franța — țară cu o veche tradiție în producția țesăturilor de mătase. În această ramură se vor construi, în perioada planului septenal, 22 de combinate noi. În ce privește creșterea capacității de producție a întreprinderilor existente, combinatul de mătase din Orenburg de pildă, își va spori numărul mașinilor de la 515 la 947, iar combinatul din Marghelan, din R.S.S. Uzbekă, de la 587 la 1.157. În general, capacitatea de producție a țesătorilor din industria sovietică a mătăsii va crește în anii septenarului de aproape 3 ori!

Și în industria de tricotaje se prevede ca pînă în 1965 producția să atingă 1250 milioane perechi de ciorapi, 780 milioane bucăți lenjerie și 160 milioane produse tricotate de suprafață. O atenție deosebită va fi acordată lărgirii sortimentului și îmbunătățirii calității produselor tricotate. Între altele, va avea loc o creștere substanțială a produselor din noile fibre sintetice și din fibre de lînă fină — naturală sau amestecată cu fibre sintetice.

Recolte mari de porumb

In ciuda timpului nefavorabil...

Nici bătrînii nu-și amintesc o vară atât de ploioasă în regiunea Moscova. Norii goneau amenințatori foarte aproape de pămînt. Soarele nu-și arăta aproape de loc chipul. Și ploua într-una, ploua în fiecare zi... Meteorologii spun că în vara 1962 s-au înregistrat, față de norma medie, de peste două ori mai multe precipitații. Suma temperaturii pe întreg anotimpul a fost cu 124 de grade sub limita obișnuită.

Nu se putea ca toate acestea să nu influențeze creșterea multor culturi de cîmp și în primul rînd a porumbului. Totuși, în ciuda timpului nefavorabil, pe parcela de peste 200 de hectare lucrată de echipa mecanizatorului Ivan Serghievici Jirnov, din sovhozul „Zaokski”, regiunea Moscova, porumbul a crescut ca un zid puternic, înalt de doi metri.

Primăvara aceasta, Ivan Jirnov a hotărît, împreună cu tovarășii săi, să cultive — în afară de porumb — sfeclă de zahăr, leguminoase furajere și morcovi furajeri. La începutul anului, Jirnov a lansat, împreună cu echipa sa, inițiativa de a obține în medie pe fiecare hectar cite 6.300 de unități furajere, care să le îngăduie să hrănească pe un hectar de arătură cel puțin două vaci.

Echipei lui Jirnov i-au fost repartizate: două tractoare „M. T. Z.—5” și două „T.—28”, două pluguri de tractor, două tăvăluguri inelare, o grăpă cu discuri, două semănători pentru porumb „S.K.G.N.—6A”, o semănătoare „S.K.R.N.—12”, cultivate-toare, combine „S.K.—26” și „K.K.H.—3”, o combină de recoltat sfeclă, un aparat de stropit, o mașină pentru ierbicide și amoniac.

Înființarea de echipe de mecanizatori pentru creșterea unui complex de culturi prășitoare după tehnologia nouă, fără cheltuiala de muncă manuală, reprezintă un important pas înainte în organizarea producției agricole. Echipele de mecanizatori deschid posibilități largi pentru lichidarea lipsei de răspundere personală în creșterea culturilor. Îngăduie folosirea mai rațională a pămîntului și a mijloacelor tehnice, o mai bună distribuire a eforturilor mecanizatorilor pe perioadă, organizarea și executarea muncilor în flux. Productivitatea muncii sporește, iar produsele din sectorul zootehnic se ieftinesc. Echipele de mecanizatori permit o și mai mare diviziune a muncii.

În trei zile, echipa lui Jirnov a terminat grăpatul de primăvară acoperind în felul acesta umezeala. Solul a fost hrănit din belșug cu îngrășăminte. În pămîntul din luncă (care reprezenta o tre-

ime din terenul repartizat echipei), au introdus înainte de însămînțare clorură de potasiu în proporție de 4—5 chintale la hectar. Pe celelalte parcele au transportat nămol de heleșteu, compost de turbă, gunoi de grajd și var. Pe fiecare hectar de pămînt au împrăștiat cite 25—30 de tone de îngrășăminte organice.

Jirnov socotește că alegerea termenului pentru însămînțare hotărăște în mai mare măsură destinul recoltei de porumb. Pe la sfârșitul lui aprilie au fost citeva zile călduroase și senine ceea ce l-a determinat să înceapă însămînțatul din prima zi a lunii mai. Au semănat firește, cu mașinile. Fiecare cuib a primit în felul acesta cite 2—3 boabe.

Sistemul de organizare a muncii în flux a îngăduit mecanizatorilor să folosească din plin fiecare oră de vreme frumoasă. În urma mașinilor pentru însămînțat au pornit grapele. Grăpatul peste porumbul încolțit și după răsărirea lui a permis să se distrugă primele buruieni și a deschis aerului accesul spre rădăcina plantelor.

Așadar, cultivatorii de porumb din echipa lui Jirnov au cîștigat timp încă de la însămînțare. Cît au ținut zilele frumoase, porumbul a răsărit și a început să se dezvolte vertiginos.

În iunie, timpul s-a răciț și s-au pornit ploile. Din cauza frigului, porumbul a încetat să mai crească. În schimb, s-au dezvoltat buruienile. A început o luptă eroică. Mai întîi au tratat semănăturile cu ierbicide, apoi le-au dat două porții suplimentare de azotat de amoniu și o porție de must de bălegar. Drept cultivator au folosit grapa rotativă.

Vremea ploioasă a continuat să le încurce socotelile, le-a dat peste cap termenle de execu-

țarea lucrărilor trecute în hărțile tehnologice, a întîrziat cu o lună întreagă dezvoltarea culturilor. Mecanizatorii s-au văzut în situația de a smulge literalmente timpul minute și ore de cer senin. Abia reușeau să scoată tractorul dintre rînduri că iar începea să toarne. Pămîntul era din nou năpădit de buruieni. Și iarăși, și iarăși, vinînd clipele, tractoriștii porneau să brăzdeze cîmpul.

Și iată că a sosit, în sfîrșit, ziua mult așteptată — recoltatul porumbului. De dimineață, timpul capricios i-a supus pe mecanizatori la o ultimă încercare. Ploaia se rostogolea ca un perete oblic, însoțită de puternice rafale de vînt. Drumurile s-au desfundat.

Dar (pentru a cita oară!), mecanizatorii nu s-au lăsat înfrinți. Basculantele abia pridideau să se țină după combinatele de recoltat conduse de Jirnov și Terehov. Stepanov și Ilușin săpau prima movilă pentru siloz.

La ora cînd s-a scris acest articol, recoltatul nu se sfîrșise. Dar pentru toți e limpede că echipa lui I. S. Jirnov își va îndeplini angajamentul. Cei patru mecanizatori au asigurat nutreț de calitate pentru mai bine de 800 de vaci. Prin faptele lor ei înscriu o pagină nouă în organizarea producției agricole, căci o cantitate atât de importantă de nutreț creează premisele pentru concentrarea vitelor în număr mare în preajma locului de producție a nutrețului. Aceasta îngăduie ridicarea sectorului zootehnic pe un fundament mecanizat, contribuind în ultimă instanță la obținerea de producții de lapte fără cheltuiala de muncă manuală.

N. Perekalina
I. Zemleanoi

Intimplarea pe care o voi relata mai jos a avut loc departe de Uniunea Sovietică, în munții Liguriei, sub cerul albastru al Italiei.

Liguria este una din marile regiuni situate în nordul Italiei, a cărei capitală e socotită Genova, important port european și mare centru industrial. Acest oraș cu o clasă muncitoare numeroasă și combativă este vestit în Italia prin dragostea lui de libertate. Nu o dată locuitorii lui s-au ridicat la luptă pentru drepturile oamenilor muncii. Dar una din paginile cele mai glorioase din istoria Genevei și a Liguriei a fost perioada Rezistenței antifasciste.

În 1943, după cei câțiva ani ai unui război lipsit de glorie alături de Germania hitleristă, poporul italian a răsturnat regimul lui Mussolini. Trupele germane au ocupat atunci provinciile nordice și centrale și italienii s-au ridicat la luptă împotriva ocupanților. În orașe au luat ființă grupuri antifasciste ilegale, iar în munți au început să acționeze detașamente și unități de partizani.

Liguria a fost un important centru al mișcării de partizani. În 1945, în zilele premergătoare zdrobirii definitive a fascismului, partizanii Liguriei, fără a mai aștepta sosirea diviziilor engleze și americane, au coborât din munți și s-au îndreptat spre Genova. Ei au înconjurat o mare unitate hitleristă, silind-o să capituleze necondiționat. Orașul a fost eliberat de partizani.

În perioada Rezistenței, în aproape toate detașamentele de partizani din Italia au luptat ostași sovietici evadați din captivitatea hitleristă și mulți dintre ei au căzut în luptă. Pretutindeni în Italia poți auzi povestiri uimitoare despre actele de vitejie ale partizanilor, intimplări pline de eroism în care un rol principal l-au avut un Ivan, un Taras, un Irakli sau un Așot. Din păcate, însă, de cele mai multe ori italienii nu pot spune și numele de familie al eroului. De aceea, chiar dacă partizanul respectiv a supraviețuit și s-a întors în patrie, din pricina lipsei de date, el este foarte greu sau chiar imposibil de găsit pe uriașele întinderi ale Uniunii Sovietice.

Despre un asemenea om care continuă să fie și astăzi o taină pentru noi, aș vrea să vorbesc aici.

La Genova există un cimitir mare care se întinde pe un versant de munte. Aici sînt înmormîntați din vremuri străvechi bogătași genovezi, iar deasupra mormintelor lor, arhitecți și sculptori vestiți ai Italiei au înălțat cavouri și statui ciudate. Aici poți rătăci ore întregi, admirînd sculpturi splendide, dintre care multe își au povestea lor ciudată, o poveste neobișnuită. Dacă aveți prilejul să vizitați cimitirul, însoțitorul dv. o să vă arate neapărat o statuie de marmoră lucrată cu multă finețe, înfățișînd în mărime naturală o bătrînă, cu fața brăzdată de zbîrcituri, învesmîntată într-o rochie de dantelă și cu o legătură de covrigi în mînă. Bătrîna aceasta a fost o mică negustoreasă care toată viața a vindut pe străzile Genevei alune și covrigi și pe care la bătrînețe a cuprins-o dorința aprigă de a-și ridica o statuie pentru ca urmașii să n-o uite. Și astfel, ani de-a rîndul a pus de o parte bani din ciștigul ei modest, agonisind cu greu o sumă mare în schimbul căreia, încă în timpul vieții, un sculptor celebru i-a dăruit chipul în marmoră. Și iată că sînt zeci de ani de cînd această „tîrgoveață din marmoră” stă modestă printre statuile trufașilor seniori și bogătași, de parcă într-adevăr și-ar fi cumpărat nemurirea de la cel mai puternic vrăjitor de pe pămînt — arta...

În cimitirul acesta m-a condus prietenul meu genovez Francesco Capurro, un bărbat de vreo cincizeci de ani, masiv, greoi, care schioapătă de un picior. Biografia acestui comunist merită să fie povestită măcar pe scurt. Fost șofer, Francesco a făcut parte în timpul Rezistenței din detașamentele de partizani. La un moment dat, împreună cu un grup de tovarăși, a căzut prizonier la nemți și a fost împușcat. Da, împușcat: a fost pus la zid alături de ceilalți prieteni ai lui și împușcat cu o armă automată. Cinci gloanțe l-au nimerit din plin, dintre care unul în cap, iar altul în piept. Nu-și pierduse complet cunoștința, dar se străduia să pară mort. Ofițerul hitlerist care comandase execuția era, însă, un călău cu experiență și și-a dat seama că acest om mai avea în el o scînteie de viață. Așa că s-a hotărît să-l ucidă,

drept care l-a lovit cu patul armei în cap... Dar după cîteva ore de la execuție, Capurro, singerînd din toate rînila a izbutit să ajungă totuși la ai săi...

La intrarea în cimitir, Francesco a cumpărat două buchete frumoase de flori. Apoi ne-a condus grăbit prin lungile galerii acoperite ale cimitirului, privind cu indiferență cavourile fastuoase din jur. După care ne-a scos afară din aceste galerii și în fața noastră a apărut un spațiu imens, acoperit de șiruri lungi și egale de morminte.

Era „Campo della gloria” — cimitirul partizanilor. Mormintele erau acoperite cu flori și la capătul fiecăruia străjuia o placă dreptunghiulară de marmoră, pe care era scris numele eroului. Uneori se găsea acolo și fotografia lui.

Strecurîndu-se ușor printre șirurile de morminte, Francesco s-a oprit

Taina lui Fiodor

Un erou sovietic al antifascismului italian

lingă unul dintre ele și a așezat un buchet de flori. Din fotografie ne privea un tînăr cu părul negru și o față delicată. Era Rino Mandoli, cel mai bun prieten al lui Capurro, ucis mișelește de hitleriști. Apoi Francesco ne-a condus la un alt mormînt, pe care a așezat la fel de solemn al doilea buchet.

— Aici odihnește un erou sovietic — ne-a spus el.

Ne-am apropiat. Pe placa de marmoră, în ovalul unei coroanete de lauri din bronz, era fixată fotografia reprodușă în marmoră a unui tînăr îmbrăcat în uniforma de ostaș sovietic din primii ani ai războiului. Chiar și din fotografie îți puteai da seama că fusese un om puternic, cu o constituție robustă. Avea o față tipic rusescă, o privire deschisă și o ținută energică și curajoasă. Și oricît de veche era fotografia, îți dădeai imediat seama că ai în față un compatriot — rus sau ucrainean.

Dedesubtul fotografiei, erau săpate în marmoră cuvintele: „Medalia de aur. Fiodor Alexandr Poetan (Fiodor). Cantalupo, Liguria 2/2 — 1945”.

Medalia de aur este cea mai înaltă distincție în Italia. E suficient să spun că în Italia, un general este obligat să salute primul pe un soldat decorat cu Medalia de aur. Printre pușinii foști combatanți distinși cu această medalie nu există nici un străin. Ceea ce înseamnă că omul care odihnește în acest mormînt a fost un erou național al Italiei.

Iată ce am aflat despre ostașul sovietic din materialele publicate în

MEDAGLIA D'ORO AL VALDE MILITARE
 conferita dal Governo Italiano alla memoria di FIODOR ALESSANDER POETAN (Fiodor) n. n. classe 1909, di professione fabbro, residente a Gorkov (Mosca), partigiano combattente della Divisione Pisan-Cichero, VI Zona Operativa Liguria.
MOTIVAZIONE:
 Deportato russo in Italia fuggito dal campo di concentramento tedesco, era internato per raggiungere la formazione partigiana cui l'univa l'intensa fede nei principi di liberta e combattente esemplare per disciplina e per arditamente, durante un attacco in forza da parte dei nemici si portava, consapevole ma incurante del certo sacrificio della sua vita, con una pattuglia da lui comandata a tergo del grosso della formazione avversaria, aprendo di sorpresa il fuoco e intimando a tira loro la resa. Il nemico sotto l'improvviso e temerario attacco si sbandava arrendendosi.
 Nell'unico episodio che resta al nemico molte perdite e molti prigionieri e che capoteva le sorti della giornata, cadde da valoroso per l'ideale della liberta dei popoli.
 (Cantalupo Liguria, 2 Febbraio 1945)

Decretul guvernului italian cu privire la decorarea lui Fiodor Poetan. Alături — portretul eroului.

presa italiană și din povestirile partizanilor din Liguria.

În 1944, prizonierul sovietic Fiodor Poetan se găsea într-un lagăr hitlerist de lângă orașul Alessandria, la cîteva zeci de kilometri de Genova. Aflînd că în apropiere, în munții Liguriei, acționează partizani italieni, Fiodor Poetan și cîteva compatrioți ai lui au atacat pe neașteptate, în cursul nopții, sentinelele, le-au luat armele și au evadat din lagăr. La 7 noiembrie 1944, au ajuns în divizia de partizani a lui Pisan Cichero și au fost repartizați în brigada lui Orest, detașamentul lui Nino Franchi.

Din povestirile tovarășilor lui italieni am aflat că Fiodor Poetan era înalt de aproape doi metri și se deosebea printr-o forță fizică extraordinară. Această forță se îmbina cu o mare bunătate, cu toate că era rezervat și tăcut și asta poate și pentru că nu cunoștea limba italiană. Pe hitleriști îi ura de moarte. Se vede că avusese mult de suferit din pricina lor. Odată, cînd doi soldați fasciști, luați prizonieri de partizani,

și în Liguria dușmanii concentra seră forțe mari, încercînd să-i încercuiască pe partizani spre a le nimici principalele detașamente. Bătălia care s-a dat la 2 februarie 1945 lângă orașul Cantalupo, a fost foarte importantă, hotărînd în mare măsură rezultatul tuturor acțiunilor de pedepsire organizate de germani în această regiune.

Lupta s-a dat în Valle Scrivia, o vale largă acoperită cu păduri, unde acționa divizia de partizani a lui Pisan Cichero. În zorii zilei de 2 februarie, o coloană de autocamioane germane pline cu soldați își făcu apariția în această vale, oprindu-se lîngă un pod aruncat peste o trecătoare. După care hitleriștii se îndreptară în mare grabă în formație de luptă, spre orașul Cantalupo. Partizanii i-au observat la timp și au dat alarma. Detașamentul lui Nino Franchi a fost trimis la Cantalupo. Pe la amiază, pe șoseaua ce ducea spre oraș, începu o luptă crîncenă. Sub loviturile partizanilor, germanii fură siliți să treacă în defensivă, dar drumul povîrnit și zăpada mare le îngădui să ocupe o poziție favorabilă și să deschidă focul asupra italienilor așteptînd întărituri. Încercările partizanilor de a ajunge la tranșeele nemților fură zadarnice căci focul inamicului era prea compact.

Partizanii își dădeau seama că nu era timp de pierdut. Dușmanii puteau primi dintr-un moment în altul întărituri. Și atunci se ridică în picior partizanul Fiodor Poetan. Din cîteva sărituri ajunse lîngă o cotitură a drumului îndărătul căreia se ascundeau hitleriștii și, trăgînd dintr-o pușcă automată, le ordonă cu glas puternic și autoritar să se predea. Totul fu atît de îndrăzneț și de neașteptat încît germanilor li se păru că sînt atacați de forțe proaspete de partizani. Așa că încetară focul și unul după altul ridicară mîinile. Pe neașteptate, însă, răsună o salvă. Fiodor căzu în zăpadă. Dar italienii, în-suflețiți de curajul lui, porniră înainte înfrîngînd definitiv împotrivirea dușmanului și dezarmîndu-i pe prizonieri.

Nu mai o parte din hitleriști reuși să scape. Doisprezece germani morți și aproape cincizeci de prizonieri — iată rezultatul acestei bătălii. Partizanii pierduseră un singur om, pe Fiodor Poetan, care, cu prețul vieții lui, cîștigase lupta ce însemna eșecul planului hitlerist de a înconjura și nimici detașamentele de partizani din Valle Scrivia.

Fiodor Poetan a fost ucis pe loc, căci glonțul l-a nimerit drept în cap. Tovarășii l-au înmormîntat cu toate onorurile într-un cimitir din localitatea Roccheta, aproape de Cantalupo. Ulterior, osemintele lui au fost transportate în cimitirul din Genova. În martie 1947, a fost publicat un decret al guvernului italian prin care Fiodor Poetan era decorat post mortem cu Medalia de aur a Rezistenței.

În arhivele partizanilor din Liguria se păstrează date foarte puține despre Fiodor Poetan: „Fiodor Alexandr (desigur, Alexandrovici) Poetan s-a născut în 1909. Sergent de artilerie. De profesie fierar. Locuitor din Gorkova (Moscova).

Iată tot ce se știe despre acest om. Taina lui n-a fost încă dezlegată, dar eu continui investigațiile și sînt ferm convins că mai devreme ori mai tîrziu o să aflăm cine a fost ostașul sovietic care odihnește în cimitirul din Genova.

S. Smirnov

Suferiți de inimă?

Nu-i nimic, poate fi schimbată

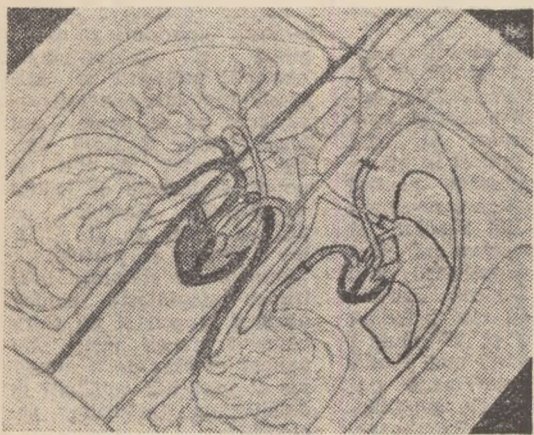
Peste câteva zile, Grișka va împlini șase luni. Această aniversare va fi sărbătorită cu bucurie de numeroșii săi prieteni. Voinic, cu o blană neagră împetrită de câteva pete cafenii, Grișka are vioiciunea și vitalitatea caracteristică rasei sale — rasa ciinilor-lupi. La prima vedere, nimic nu îl deosebește de nenumărații săi semeni, răspândiți în toate țările globului. La drept vorbind, nici o a doua privire nu ar spune mare lucru. Numai un examen radiologic ar putea stabili principala trăsătură distinctivă a lui Grișka: el este primul ciine din lume în pieptul căruia, în locul unei singure inimi, bat două. Aniversarea la care ne referim indică nu vîrsta lui, ci timpul care s-a scurs de cînd i s-a implantat cel de al doilea cord. Iar prietenii care îl vor sărbători sînt colaboratorii științifici ai Institutului „N. V. Sklifosovski” din Moscova. De altfel, despre Grișka am mai scris în revista noastră în urmă cu aproape trei luni.

Primul ciine din lume cu două inimi... Dar nu și ultimul. Căci în jumătatea de an care a trecut de la îndrăzneța intervenție chirurgicală, ea a mai fost executată în două rînduri, asupra ciinilor Rijik și Malișka. Ca și predecesorul lor, ei se simt bine, se hrănesc în mod normal și se joacă toată ziua, făcînd o adevărată risipă de energie. (Le convine... Cu două inimi!)

Autorul neobișnutei operații este profesorul Vladimir Demihov. Chirurg de mare renume internațională, prof. Demihov — astăzi în vîrstă de 46 de ani — lucrează de multă vreme în domeniul transplantării de organe. În urmă cu cîțiva ani el a realizat o experiență rămasă celebră, grefînd un cap de ciine pe gîtul altuia. Animalul bicefal astfel obținut a trăit mai mult de o lună.

Dar principala preocupare a lui V. Demihov a fost și a rămas cordul. Încă în 1937, cînd era student la medicină, el a pus la punct o „inimă mecanică”, acționată de o baterie electrică, care a devenit un prețios auxiliar în cursul intervențiilor chirurgicale executate în regiunea cordului. Trei ani mai tîrziu, el a elaborat o primă metodă de transplantare a inimii. A survenit însă războiul, care i-a întrerupt cercetările. Între 1941 și 1945, lucrînd într-un spital militar din linia întâi a frontului, Demihov a avut posibilitatea să studieze numeroase plăgi ale cordului. Aceasta i-a permis să constate că există — dacă ne putem exprima astfel — două feluri de morți de pe urma rănirii inimii: una care este consecința directă a lezării acestui organ esențial, cealaltă care se produce din cauza complicațiilor ulterioare rănirii.

În lumina experienței acumulate în anii războiului, Demihov și-a reconsiderat tehnica operatorie a transplantării cordului, străduindu-se să elimine complicațiile ivite de pe urma aces-

Schema implantării celei de a doua inimi.

tei intervenții. Eforturile lui au fost încununete de succes, așa cum o dovedesc Grișka, Rijik și Malișka, care totalizează laolaltă șase inimi.

În ce constă metoda lui Demihov? Iată cum se petrec lucrurile. Pe masa de operație se găsesc doi ciini. Unul este „donatorul” — de la el se va prelua cordul. Celălalt e „primitorul”, căruia i se va grefta cea de a doua inimă. Bineînțeles, ambele animale sînt anesteziate. Primul asupra căruia se intervine este „primitorul”. Lui i se extirpă plămînul stîng. Așadar ciinele care va avea două inimi, trăiește deocamdată cu un singur plămîn. Dar asta timp de numai câteva minute. Imediat după aceea, „donatorului” i se

Profesorul Vladimir Demihov

prelevează cordul împreună tot cu plămînul stîng. Urmează faza cea mai delicată a operației: implantarea inimii și a plămînelor stîng ale „donatorului” în cavitatea toracică a „primitorului”. După cum se vede, deci, e vorba de o dublă greftă — cardiacă și pulmonară — care se execută simultan.

Înima suplimentară este așezată sub omoplatul stîng, la oarecare distanță de cea „originală”. Se fac apoi suturile de vase, după faimoasa tehnică sovietică, adoptată azi pretutindeni: venele și arterele se „cos” folosindu-se niște agrafe foarte asemănătoare cu clamele metalice care leagă între ele foile unui caiet. Pentru a evita apariția chiagurilor de sînge, în circulația sanguină se introduce un lichid anticoagulant.

În clipa în care i se scoate inima, ciinele „donator” moare. Dar nici atunci el nu încetează să fie util. Sîngele lui, colectat cu grijă după metoda profesorului Iudin, va folosi pentru o eventuală transfuzie făcută „primitorului”, în cazul cînd acesta suferă o gravă emoragie în timpul operației.

Toată intervenția durează maximum două ore. Încă adormit, „primitorul” este transportat la culcușul său. După alte câteva ceasuri, el se va trezi și, într-un gest instinctiv, își va linge locul unde a fost incizat. Acesta va fi primul moment al convalescenței sale.

Ce urmărește profesorul Demihov cu cercetările lui? Un simplu succes spectaculos de fiziologie experimentală? O realizare tehnică admirabilă, dar ale cărei consecințe practice sînt greu de întrezărit?

Nu, asemenea oricărui savant demn de acest nume, chirurgul sovietic își pune cercetările sale în slujba omului. Animalele nu reprezintă aici decît inevitabila fază intermediară. Scopul final este îmbogățirea terapiei umane.

Într-adevăr, prin metoda profesorului Vladimir Demihov se va ajunge în curînd la transplantarea inimilor omenești. De data aceasta însă, „donatorul” și „primitorul” nu vor mai fi aleși la întîmplare. „Donatorul” va fi un om care a murit de pe urma unui accident. Două condiții sînt — evident — esențiale: mai întîi ca accidental să fie foarte recent, iar al doilea ca el să fi lezat orice alt organ în afara inimii. „Primitorul” va reprezenta un caz exact invers: el va fi un individ al cărui organism este intact, cu excepția inimii. Fie că aceasta suferă de o maladie cîmpătată sau congenitală, fie că ea a fost rănită pe o cale oarecare, înlocuirea ei cu o inimă în perfectă stare de funcționare va repune pacientul pe picioare, restituindu-i o sănătate deplină.

Încă de pe acum, la Institutul „N. V. Sklifosovski” se fac încercări pentru conservarea inimii unui om care a murit cu fractură de bază a craniului într-un accident de circulație. Cine știe în pieptul cui va bate această inimă?

Dr. C. Știrbu

La a 70-a aniversare a acad. Petre Constantinescu-Iași

Conferirea Ordinului „Steaua R. P. Romîne” clasa I-a

Prin decret al Consiliului de Stat al R.P. Romine, tovarășul Petre Constantinescu-Iași a fost distins cu Ordinul „Steaua Republicii Populare Romine” clasa I-a cu prilejul împlinirii a 70 de ani de la naștere, pentru activitate îndelungată în mișcarea muncitorească și contribuția adusă la construirea socialismului, la dezvoltarea științei și culturii.

Decernarea titlului de doctor honoris causa al Universității din Moscova

Universitatea „Lomonosov” din Moscova a decernat titlul de doctor honoris causa în științe istorice acad. Petre Constantinescu-Iași, vicepreședinte al Consiliului General A.R.L.U.S., directorul Institutului de studii romîno-sovietice, cu prilejul împlinirii a 70 de ani de viață și 50 de ani de activitate științifică.

Cu același prilej, la Chișinău a avut loc o ședință lărgită a Consiliului științific al Institutului de istorie al Academiei de Științe a R.S.S. Moldovenești, la care au vorbit Nikolai Mohov, director adjunct al institutului, și scriitorul Andrei Lupan.

Navele înaripate din Sormovo

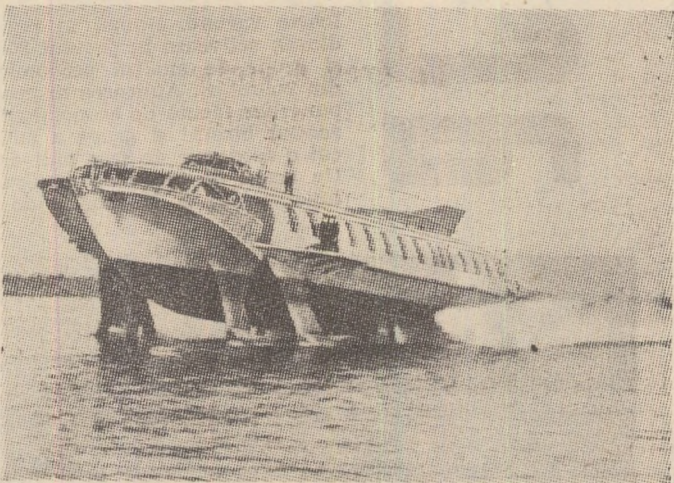
O navă neobișnuită a pornit în prima ei cursă din portul Gorki spre Kazan. După ce s-a desprins de chei, nava a început să înainteze cu repeziciune și, cînd indicatorul de viteză a atins cifra „25”, s-a desprins complet și de... apă, sprijinindu-se pe niște aripi subacvatice. Părea că nava plutește deasupra apei. În cabina de navigație, contorul indica cifra 70.

Aceasta se întîmpla la 25 august 1957.

Astăzi numeroase nave de acest fel brăzdează apele Volgăi și Donului, Niprului și Irtișului, Lenei și Ieniseiului precum și multor altor fluvii și lacuri sovietice. În ultima vreme navele cu aripi au început să navigheze și pe mare.

Șantierul din Sormovo au îmbunătățit continuu caracteristicile acestui tip de navă ce revoluționează navigația. „Racheta” a fost urmată de „Meteor”, care se deosebește de înaintașul lui nu numai prin silueta perfecționată, alungită în formă de țigară de foi, ci și prin calitățile tehnice. „Meteorul” poate dezvolta o viteză de 80 de kilometri pe oră, dirijarea navei e automată, fiind realizată de o singură persoană. Nava poate transporta 150 de pasageri.

Apoi a fost lansat la apă „Sputnik”, cu o lungime de 50 de metri și o capacitate de 300 de pasageri. „Sputnik” are

O nouă navă cu aripi subacvatice, „Viforul”, a părăsit șantierul din Sormovo. Nava, una din cele mai mari de acest tip din lume, va face curse în apele Mării Negre.

patru motoare Diesel cu o putere totală de 3600 c.p. Nava poate naviga în ape foarte puțin adînci iar probele efectuate pe linia Moscova-Astrahan au demonstrat că e de 14 ori mai economică decît cel mai bun vas de pasageri al flotei fluviale de pe Volga.

În 1961 a părăsit calele șantierului naval din Sormovo nava cu aripi subacvatice „Mir” cu o capacitate de 92 de pasageri și o viteză de 75 de kilometri pe oră, urmată de „Cometa”, prima navă maritimă de acest tip, construită în șantierul naval din Gruzia. „Cometa” are două saloane: unul cu 118 locuri pentru călătorii lungi și unul cu 150 de locuri pentru cursele mai scurte.

Dar inginerii navali sovietici intenționează să realizeze nave cu aripi subacvatice și mai perfecționate, cu destinații multiple. Printre ele o navă cu 30 locuri care să atingă o viteză de 100 de kilometri pe oră și un cargou care să transporte pînă la 100 de tone de încărcătură.

Apariția navelor cu aripi subacvatice a răsturnat concepțiile de pînă acum despre vitezele posibile pe apă. Rostislav Alexeev, constructorul lor, a declarat recent că pentru acest tip de nave viteza de 200 kilometri pe oră nu este o imposibilitate.

Multe țări, printre care S.U.A., Japonia, Anglia și Olanda și-au manifestat dorința să cumpere patentul acestui tip de nave.

Activitatea voluntară mlădită a autocond

Marea inițiativă continuă

ECONOMIA

La combinatul chimic din Circik, aflat în apropierea Taškentului în indepartatul Uzbekistan, am făcut cunoștință cu inginerul P. G. Șevcenko. Numele lui e cunoscut astăzi în întreg combinatul. Când îl întâlnești muncitorii îl salută cu un deosebit respect pentru că el a fost cel dintâi specialist care a predat lecții fără nici o plată la cursurile de ridicare a calificării tehnice a muncitorilor. Exemplul lui a fost urmat imediat de alți ingineri, iar astăzi zecile de cercuri în care își însușesc secretele complicatelor reacții chimice sute de muncitori sunt conduse de un „corp didactic” voluntar. Inginerii au organizat și cursuri de pregătire pentru tinerii care s-au prezentat la examenul de admitere la secția serală a Institutului Politehnic. La același combinat am văzut cum dispăre orice urmă de răceală între controlorii tehnici și muncitori. Dacă mai de mult controlorii considerau că datoria lor este numai să identifice cu grijă rebuturile, astăzi ei nu se mai grăbesc doar cu atât ci, în timpul lor liber, caută împreună cu muncitorii cauzele care au provocat rebutul și soluțiile care să-l înlăture pe viitor.

Sînt fapte care dezvăluie o conștiință înaltă, o conștiință comunistă, și realitatea sovietică de astăzi oferă nenumărate astfel de fapte.

În fiecare zi poșta aduce la uzina de linii automate din Minsk maldăre de reviste tehnice din țară și străinătate, culegeri de articole științifice, cărți și broșuri despre experiența înaintată în producție și în perfecționarea tehnicii. Oricît s-ar fi străduit inginerul însărcinat cu informarea științifică să le studieze pe toate, nu reușea. Dar iată că și aici s-a ivit inițiativa obștească: organizația din uzină a Asociației raționalizatorilor și inventatorilor a creat un birou de informare tehnică din care fac parte 39 de ingineri și tehnicieni — toți voluntari. Din impresionantul număr de noutăți, membrii biroului de informare științifică aleg cu grijă pe cele mai interesante și mai importante, iar apoi le aduc la cunoștința întregului colectiv pentru a fi studiate și aplicate în producție.

Formele pe care le ia inițiativa obștească în sprijinul sporirii producției al ridicării nivelului tehnic și al calității producției, al scăderii prețului de cost, sînt foarte variate. Numai în regiunea Sverdlovsk activează în prezent 800 de birouri și grupe de analiză economică alcătuite din voluntari. Aplicarea în practică a propunerilor făcute de economiștii membri ai acestor birouri și grupe a adus anul trecut o economie de șase milioane de ruble. Un astfel de birou de analiză economică funcționează și la fabrica de pompe din

orașul Sumf. Analizînd cu minuțiozitate condițiile de muncă și posibilitățile secțiilor mecanice nr. 4 și 5, economiștii au stabilit că utilajul acestor secții nu este folosit la întreaga lui capacitate. La recomandarea biroului de analiză economică, direcția fabricii a făcut sovnarhozului propunerea de majorare a planului de producție cu 450.000 ruble. Propunerea a fost acceptată.

La uzinele „Kirov” din Leningrad au fost create douăzeci de birouri obștești ale constructorilor. Zecile de tehnologi, constructori, desenatori tehnici care lucrează în cadrul acestor birouri proiectează noile dispozitive propuse de inovatori. Mulțumită lor, uzinele au economisit zeci de mii de ruble iar ritmul introducerii noii tehnologii de prelucrare a metalelor dure, de montare a utilajelor complexe etc., s-a intensificat sensibil.

O altă formă de participare activă și creșterea rapidă a economiei țării, la creșterea bazei tehnice-materiale a comunismului o constituie instituturile obștești de cercetări științifice în cadrul întreprinderilor. Inițiativa acestei noi mișcări a fost fabrica de anvelope din Omsk. Dacă

în 1960 cînd a fost creat, institutul număra 22 de muncitori și 18 ingineri, astăzi colectivul colaboratorilor număra aproape 500 de oameni din care jumătate sînt muncitori. Această ultimă precizare e încărcată de adînci semnificații. Iată că muncitorii încetează să mai fie simpli executanți ai unor indicații elaborate de ingineri și de oameni de știință; ei participă direct la activitatea de cercetare științifică, diferența dintre munca lor și aceea a specialiștilor se șterge din ce în ce mai mult.

După modelul institutului din Omsk au fost create institute obștești de cercetări în cadrul a numeroase întreprinderi industriale din Moscova, Leningrad, Voronej, Kirov, Krasnoiarsk, Sverdlovsk, Iaroslavl, Dzerjinsk etc. Numărul lor se apropie o mie.

Sarcinile frumoase ale septenaliului sînt transpuse în faptă prin munca neobosită, prin activitatea creatoare a zecilor de milioane de oameni. „Marea inițiativă” de care se vorbește cu atîta înșuflețire cu decenii în urmă, cînd mugurii conștiinței comuniste abia se iviseră, înfloréște acum și dă roade din plin pe întreg cuprinsul uriașei țări sovietice.

Silviu Podinǎ

DRUJINELE ȘI MUNCA LOR

VIAȚA SOCIALĂ

În ultimul timp, alături de milițienii ce veghează zi și noapte la securitatea avutului obștesc, la liniștea și odihna cetățenilor, la protecția ordinii publice au apărut în U.R.S.S. numeroase persoane în civil, cu banderole roșii la braț. Cine sînt acești oameni, care-i semnifică prezența lor alături de miliția populară, ce misiune au ei de îndeplinit? E o întrebare pe care, astăzi, cetățeanul sovietic a încetat să și-o mai pună. Căci acești drujinniki, colaboratori voluntari și nepălați ai miliției, au intrat temeinic în viața publică, contribuind din plin la procesul general de perfecționare și întărire a democrației sovietice. Alături de comisiile de judecată tovarășească, comitetele de imobil sau de stradă, drujinele populare constituie un prețios auxiliar al miliției sovietice în îndeplinirea misiunilor ce-i revin, în atingerea scopurilor propuse, preluîndu-i în bună măsură sarcinile.

A preveni, a ajuta — iată lozincile care-i animă pe lucrătorii benevoli ai miliției sovietice. Opinia publică îi sprijină cu căldură, iar numărul lor devine tot mai mare, activitatea tot mai rodnică. La numai 6 luni de la luarea acestei inițiative, în regiunea Tambov, de pildă, existau peste 1000 de astfel de drujinniki.

„La sediul drujinei din raionul Timiriuzevski din Moscova e întotdeauna animație, telefoanele zbirnîie neconțin. Intră pe ușă un cetățean care a încălcat regulile circulației, însoțit de un drujinnik. Acesta e funcționar de profesie, dar în timpul liber se preocupă de buna desfășurare a circulației, atrage atenția pietonilor distrași atunci cînd comit nereguli la traversarea străzii, temperează excesele de viteză. O recentă statistică întreprinsă în Uniunea Sovietică a arătat că aproximativ 2 la sută din accidente se datoresc îndeosebi frînelor slabe, defectelor la

bara de direcție, penelor de cauciuc. Acesta-i și motivul pentru care în străduința lor pentru menținerea siguranței circulației, drujinniki acordă o deosebită atenție stării vehiculelor, prevenirii defecțiunilor de ordin tehnic. Nu rareori se întîmplă ca un inspector benevol să oprească pe parcurs o mașină sau alta pentru a o supune unei verificări minuțioase. De menționat că acești inspectori voluntari sînt și ei automobiliști, de cele mai diferite profesii: ingineri, muncitori, ziaristi, savanți, studenți, uneori chiar gospodine — și bineînțeles, șoferi profesioniști. Ei veghează nu numai la comportarea tehnică a vehiculelor dar și la circulația celorlalte mașini, a pietonilor. Datorită acestei intense activități, în ciuda creșterii constante a numărului de vehicule și a vitezei de circulație, accidentele în Uniunea Sovietică devin din ce în ce mai rare.

Dar iată și un alt exemplu. Făcîndu-și obisnuitul rond pe strada Gorki, inginerii Boris Petruhin și Lavr Kocetov, membri ai unei drujine, au întîlnit în apropierea Telegrafului central un tînar cu țigara neglijent lipită în colțul buzelor și pe care-l observaseră mai de mult măsurînd fără rost trotuarul. De data aceasta l-au oprit, au stat îndelung de vorbă cu el, sfătuindu-l să renunțe să-și mai piardă timpul fără rost, să-și găsească o ocupație mai interesantă, mai folositoare. După o bucată de timp, l-au împins din nou. Tînarul încă era altul: pășea grăbit, preocupat și, dacă nu l-ar fi oprit nici nu l-ar fi observat. Din cîteva cuvinte au aflat că „protejatul” lor își găsisse nu o preocupare, ci mai multe. Acum, timpul liber și-l petrecea la club, citînd o carte, audiînd o conferință...

Așa cum am mai arătat, drujinnikii miliției nu mai constituie o noutate pe străzile orașelor sovietice. Mișcarea a cuprins însă și alte

sectoare de activitate în care munca benevolă, inițiativa obștească se poate manifesta din plin. În urmă cu cîțva timp, la Sovietul raionului Oktiabrski din orașul Sverdlovsk, secția comercială a încetat să existe. Sarcinile ei sînt actualmente îndeplinite de un grup de drujinniki în frunte cu V. Rusaleev, directorul școlii tehnice din vecinătate — și asta fără nici o retribuție. Iar în raionul Bejiški din Briansk, atribuțiile secției sanitare au fost preluate de un grup de 16 persoane condus de L. Artamonov, medicul șef al unui spital. Noul organism, benevol constituit, controlează activitatea a 16 instituții medicale — spitale și policlinici —, a organizat 300 de posturi de prim-ajutor în întreprinderi și a întemeiat o universitate populară în care se predau cunoștințe legate de medicină.

Marea armată a drujinnikilor, apărători ai disciplinei și corectitudinii obștești, pricepuți și înimoși gospodari concretizează cum nu se poate mai bine strînsa legătură dintre aparatul de stat și popor, sintetizată de Nikita Sergheevici Hrușciov cu prilejul celui de al XXII-lea Congres al partidului: „Conducerea statului nostru se înfăptuiește pentru oamenii muncii și de către oamenii muncii înșiși. Ne punem sarcina de a atrage pe absolut toți cetățenii la conducerea treburilor societății”.

Desigur, transformarea statului socialist într-un stat cu autoconducere comunistă este un proces complicat, care cere timp, dar care a început să țîngăie tot mai mult teren în cele mai diverse domenii de viață. Drujinele populare nu reprezintă decît unul din multiplele aspecte ale acestui fenomen nou care, alături de altele, anunță victoria comunismului.

Al. Brătescu

N. Borcik și Kuratenko fac parte din comisia pentru recepționarea noilor locuințe.

CERȘII COMUNISTE

APARATUL DE STAT

In locul salariaților

ENTUZIAȘTII

CULTURA

voluntariatului în activități de masă are o bogată Uniunea Sovietică. El a găsit la baza formațiilor pe lângă cluburi și case. Cu toate acestea, răspunsul de activitate voluntară în diferite domenii ale vieții în sectoarele de producție din fenomenele caracteristice actuale din dezvoltarea economică și cabinetul tehnic de pe lângă Combinatul de ceramică din Tbilisi. La Vilnius, a luat ființă o cafenea-lectorat fără salarii. Consiliul ei este alcătuit din tineri voluntari — muncitori și studenți. Aici au loc numeroase întâlniri cu oameni de literă și teatru, cu pictori și cu sculptori.

În Penza, difuzarea cărții se face de un colectiv voluntar alcătuit din 12 oameni. Recent, directorul acestei librării originale — și el voluntar — a propus o întrecere între unitățile de acest gen din întreaga regiune. Pe principiul voluntariatului funcționează bibliotecile, stația de radio-ficare și cabinetul tehnic de pe lângă Combinatul de ceramică din Tbilisi. La Vilnius, a luat ființă o cafenea-lectorat fără salarii. Consiliul ei este alcătuit din tineri voluntari — muncitori și studenți. Aici au loc numeroase întâlniri cu oameni de literă și teatru, cu pictori și cu sculptori.

au fost vizionate de peste 50 de grupe de elevi.

La uzina constructoare de mașini din Penza, difuzarea cărții se face de un colectiv voluntar alcătuit din 12 oameni. Recent, directorul acestei librării originale — și el voluntar — a propus o întrecere între unitățile de acest gen din întreaga regiune.

Pe principiul voluntariatului funcționează bibliotecile, stația de radio-ficare și cabinetul tehnic de pe lângă Combinatul de ceramică din Tbilisi.

La Vilnius, a luat ființă o cafenea-lectorat fără salarii. Consiliul ei este alcătuit din tineri voluntari — muncitori și studenți. Aici au loc numeroase întâlniri cu oameni de literă și teatru, cu pictori și cu sculptori.

După cum relatează corespondentul ziarului „Sovetskaia kultura”, de curând a luat ființă prima orchestră simfonică alcătuită din mineri, prima din R.S.S. Ucraineană și poate chiar din întreaga Uniune Sovietică.

Colectivele de voluntari preiau adesea sarcinile fundamentale ale editurilor, înființează noi case de cultură, girează cu un simț de înaltă răspundere activitatea amatorilor din întreprinderi și colhozuri.

Activitatea voluntarilor la cluburi și case de cultură, la biblioteci și librării a fost doar un prim pas. În prezent, apar forme complexe ale muncii culturale bazate pe principiul obștesc. În regiunea și în orașul Novosibirsk au luat ființă secții culturale cu activiști voluntari pe lângă Comitetul executiv al sovietelor din raioanele: Dzerzinski, Kirov, Souetski, Zaļovski și din orașele Kuibîșev, Barabinsk și

Tatarsk. Aceste secții coordonează și îndrumă întreaga activitate culturală. Ele au grupat numai în jurul bibliotecilor șase mii de activiști voluntari și au înființat doar în raionul Okteabr trei noi cluburi pe baze obștești.

În sfârșit, în această succintă înșiruire a formelor pe care le îmbracă activitatea voluntarilor în domeniul culturii, trebuie să semnalăm câteva din inițiativele orchestrei simfonice a Radioteleviziunii sovietice. Ele au fost îmbrățișate de câteva personalități marcante ale lumii muzicale sovietice, cum sînt dirijorii A. Gauk și Ghenadi Rojdestvenski sau violonistul A. Pikaizen. Pe parcurs au apărut modalități de colaborare rodnică între artiștii profesioniști și cei amatori. Pentru prima dată, moscoviții au putut asculta un concert care reunea orchestra simfonică amintită și corurile și soliștii vocali ai întreprinderii petrolifere, chimice și de gaze naturale din regiunea Moscova. Iar de curînd, din inițiativa artiștilor instrumentiști amatori din raionul Kirov al Capitalei, a fost inaugurat un conservator popular: studenții sînt muncitori, intelectuali și funcționari de diferite profesii, iar pedagogii voluntari fac parte din orchestra simfonică a Radioteleviziunii.

După cum se vede, în Uniunea Sovietică, activitatea obștescă pe tărîm cultural tinde și ea spre forme superioare și devine mereu mai mult un factor de stimulare a talentelor și de educare estetică a celor mai largi mase de oameni ai muncii.

G. P.

Presa sovietică scrie foarte mult despre marea mișcare a celor care își închină forțele, timpul liber, experiența și capacitățile muncii voluntare. Mișcarea aceasta, fenomen caracteristic pentru perioada actuală de dezvoltare a U.R.S.S., s-a extins în toate orașele și satele și este un exemplu de transpunere în viață a liniei trasate de Congresul al XXII-lea al P.C.U.S. — linia trecerii treptate a funcțiilor organelor de stat asupra societății.

Mulți dintre sprijinitorii mișcării despre care vorbim activează în aparatele comitetelor executive ale sovietelor, în secțiile și comisiile lor. Această orientare este foarte firească, întrucît tocmai pe acolo trece una dintre principalele căi spre autoconducerea comunistă.

În ultimul ei număr revista „Moskva” consacră acestei probleme o rubrică întreagă. Articolul președintelui Comitetului executiv al Sovietului raional Frunze din capitala Uniunii Sovietice, A. Budanțev, conține date foarte interesante. Am să-mi îngădui să insist asupra citorva dintre ele.

Dar mai întii citeva cuvinte despre locul acțiunii, ca să-i spunem așa, căci specificul raionului determină în mare parte specificul activității sovietului său. Raionul Frunze ocupă centrul orașului, inima lui, întinzîndu-se pe o suprafață de 510 hectare și avînd o populație de 300.000 de oameni (fără a-i mai pune la socoteală pe cei care lucrează în instituțiile raionului — și numărul acestora se ridică la cîteva zeci de mii). Din cauza poziției centrale raionul Frunze nu are întreprinderi industriale mari. În schimb, în limitele lui s-au concentrat foarte multe instituții de stat, organizații obștești și științifice, teatre și muzee. Pentru o mai bună organizare a muncii și o mai efectivă cuprindere a lui, raionul a fost împărțit în 23 de microraiioane.

Toate acestea ridică în fața Comitetului executiv o multitudine de probleme complexe, a căror rezolvare ar fi de neconceput, cum scrie A. Budanțev, fără ajutorul unui larg activ obștesc. „Sincer vorbind, noi, activiștii salariați ai Comitetului executiv, am ajuns să nu mai înțelegem cum am putut lucra pînă acum fără numeroasele noastre ajutoare benevole. Acum știm din proprie experiență ce forță uriașă este activitatea creatoare a sutelor și miilor de entuziaști care participă la munca Comitetului executiv” — scrie președintele Budanțev.

Cine sînt ele, aceste ajutoare benevole? Ce fac? Unde și cum i-au înlocuit pe funcționarii salariați?

Iată-l pe Fiodor Timofeevici Borisov. El și-a asumat, cu o înaltă conștiință cetățenească, îndatoririle de vice-președinte — voluntar — al Comitetului executiv. Experiența este foarte nouă, foarte îndrăzneată, dar rezultatele excelente dobîndite pînă acum o îndreptățesc întru totul. Fiodor Borisov este deocamdată unicul vicepreședinte de soviet nesalariat din Moscova și poate chiar din întreaga Uniune Sovietică. Să nu credeți că sarcinile lui sînt reduse ca număr și ca importanță. În cadrul aceleiași rubrici despre noile inițiative născute în mișcarea pentru trecerea treptată la autoconducerea comunistă se publică și un frumos portret al comunistului Borisov. Participant la Revoluția din Octombrie și la războiul civil, rănit în luptele Marelui Război pentru Apărarea Patriei, el a avut o viață exemplară care-i dădea dreptul la o odihnă binemeritată. Dar Fiodor Borisov nu s-a împăcat cu traiul tîhnit de pensionar. Cînd în 1961 acestui deputat energic și activ i s-a propus să accepte îndatoririle de vicepreședinte, el a primit bucuros. Borisov lucrează cot la cot cu funcționarii salariați: răspunde de secțiile „lui”, vine și pleacă împreună cu ceilalți, dacă e nevoie zăbovește pînă seara tîrziu și o dată pe an, are dreptul la un concediu de o lună...

Și alți deputați ca Nikolai Nikolski, Alexandr Palladin, Vladimir Eršov sînt pionieri ai acestei nobile inițiative, organizatori și conducători ai primelor secții extrabugetare ale Sovietului raional pentru munca cu consiliile de judecată tovrășească, consiliile comitetelor de bloc ș.a. În aproape toate secțiile Comitetului executiv lucrează în munci de răspundere și activiști nesalariați. Ei iau astfel parte directă, în posturile-cheie, la activitatea Sovietului raional.

Tot pe lângă Comitetul executiv al Sovietului raional Frunze funcționează o comisie de consultații juridice gratuite, prima de acest fel din Capitala U.R.S.S. Din ea fac parte mai cu seamă studenți din ultimii ani ai Institutului juridic, care au acceptat cu entuziasm să lucreze benevol în această funcție.

Peste 400 de activiști lucrează ca instructori și inspecți extrabugetari. Mai mult de jumătate din cei 250 de deputați participă la activitatea celor 11 comisii permanente pentru construcții de locuințe și social-culturale, deservirea populației, ocrotirea sănătății și multe altele.

La o recentă sesiune, Comitetul executiv al raionului Frunze a adoptat o hotărîre privind lărgirea drepturilor comisiilor de deputați. Ele au acum dreptul să ia hotărîri în toate problemele, în conformitate cu planul aprobat pe anul în curs. Faptul acesta ridică foarte mult rolul și importanța comisiilor permanente. Se poate presupune, scrie A. Budanțev că, treptat, multe dintre funcțiile Comitetului executiv vor trece asupra comisiilor de deputați.

Cel mai recent rod al mișcării entuziaștilor moscoviți sînt sovietele de deputați ale microraioanelor. Ele sînt o strălucită dovadă a faptului că viața sovietică, dezvoltarea ei impun noi forme și metode de muncă. Aceste soviete de deputați sînt, de fapt, „micul” organ al Puterii Sovietice. Ele sînt adevărați stăpîni în microraiionul respectiv și stabilesc o legătură trainică între deputați și populație. Sovietele microraioanelor devin în măsură din ce în ce mai mare centrul de conducere a activității tuturor organizațiilor obștești din cadrul microraiionului. Totodată, ele ajută Comitetul executiv să conducă mai efectiv, mai concret raionul.

Mai există și alte forme noi, născute din inițiativa marelui. Toate demonstrează elocvent că autoconducerea comunistă începe să devină o realitate.

Nicolae Prodea

Președintele Comitetului executiv al Sfatului popular al raionului V. I. Lenin București

Trei dintre personajele filmului „Baia” — ecranizarea regizorului Serghei Iutkevici, după piesa lui Maikovski.

Locul acțiunii: MOSCOVA

Se produceau poezii. Cinci seri la rând, intrările Muzeului politehnic din Moscova au fost asaltate de cei rămași fără bilete. Clocoteau pasiunile. Publicul nu numai că se delecta cu poezia, dar o trăia, discuta cu ea și îi formula revendicări: să fie mai vie, mai profundă.

În această atmosferă zgomotoasă de dispută destul de aprinsă, nimeni nu lua în seamă zumzetul aparatelor de filmat (care parvenea când din spatele scenei, când de deasupra, când din intervalul dintre rindurile din sală), nici manevrele celor ce minuiuau reflectoarele.

Puțini dintre cei aflați în sala Muzeului politehnic știau că nu se filma un subiect pentru jurnalele de actualități, ci unul din episoadele centrale ale unui film artistic. Iubitorii de poezie nu știau că printre ei se află și eroul acestui film și că în spatele scenei se plimbă, dând dispoziții cu glas șoptit regizorul Marlen Hufiev. Acest episod s-a filmat de curind. Atunci, filmul este aproape gata. Titlul său... Până acum câteva zile titlul nu era precizat. S-ar putea să fie „Am douăzeci de ani”, sau poate „Îți amintești, tovarășe?”. Iar pe usa uneia din camerele studioului „Maxim Gorki” o tăbliță indicatoare anunță un al treilea titlu posibil: „Bariera lui Ilici”.

În această cameră l-am găsit pe Hufiev. Discuția noastră a început de la scenariu, scris de dînsul împreună cu Ghennadi Șpalikov.

— Ideea filmului — ne spune regizorul — mă preocupă de mult. Filmările au început anul trecut, în iulie. Despre ce vorbește filmul meu? El tratează o temă care mi se pare foarte importantă: drumul ales de tinerii care pășesc în viață, încadrarea lor în societate, credința lor în tradițiile Revoluției. Nu ocolim contradicțiile, nu atenuăm unele asperități. Dar avem încredere în eroii noștri și de aceea tonalitatea filmului e luminoasă, de aceea filmul e optimist. Și nu de un optimism afectat. M-am străduit să fac un film în care spectatorul să creadă până la capăt, ca într-un prieten adevărat.

În fața spectatorilor se desfășoară un an din viața celor trei eroi principali. Alături de ei întâlnim și o mulțime de oameni cu care îi pun în contact împrejurările.

În film există încă un personaj deosebit de interesant: Moscova. Realizatorii filmului s-au gândit să prezinte chipul orașului, bătrîn și tînăr, fermecător și multilateral. Străzi în crepuscul. Afișe. Mașini pîntecoase din care se scot rasteluri cu pîine caldă. Un meci de fotbal pe terenul din fața unei noi clădiri. Îndrăgostiți în fața unei intrări. Ultimul tramvai de noapte. Zori reci de toamnă. Viforită și fchiuitoare de februarie. Zvonul primăvăratic al dezghețului...

Caracterul filmului a determinat în mare măsură și procedeele de filmare. Au fost filmate în genul jurnalelor de actualități nu numai serile de poezie dar și alte scene, a căror acțiune se petrece pe străzile Moscovei. S-a utilizat pentru aceasta și camera ascunsă de priviri, s-a acționat și deschis, convenind prin megafon cu trecătorii să nu se uite în obiectiv.

În film participă tinere forțe actoricești. Rolurile principale sînt interpretate de actorul Valentin Popov (Serghei), de la teatrul „Sovremennik”, Nikolai Gubenko (Nikolai), student la Institutul de cinematografie, Stanislav Liubșan (Slava), absolvent al școlii teatrale „Șcepkin”, Mariana Vertinskaia (Ania), elevă a școlii teatrale „Șciukin”, Liudmila Selianskaia (taxatoarea de tramvai) de la Teatrul de satiră din Moscova etc.

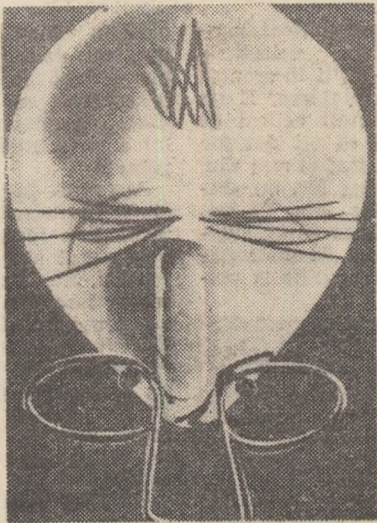
M. Dolinski
S. Certok

Reflector

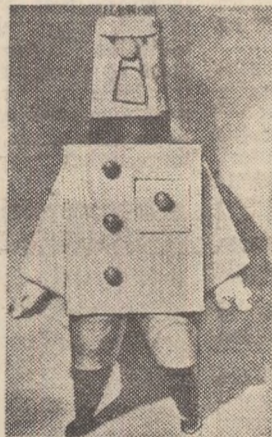
● După „Întîlnire pe cablu”, unde intruchipa o energetică șefă de eel de pe un șantier siberian, Tatiana Koniuhova interpretează rolul unei mame în filmul pentru copii „Cum am devenit independent”, turnat la „Mosfilm” de regizorul V. Juravliov. Eroina ei se află într-o situație dificilă, trebuind să se ocupe de educația poznașului, neastîmpăratului Alioșa. După terminarea filmului, Tatiana Koniuhova își va împlini vechea dorință de a încarna un personaj de comedie. Ea va juca în comedia cinematografică „Trei + doi”, o ecranizare după un scenariu de Serghei Mihalkov.

● Regizorul Grigori Roșal și Galina Serebriakova lucrează la scenariul unei trilogii cinematografice intitulată „Prometeu”. Filmul va fi consacrat celor doi titani ai gândirii revoluționare, genilor dascăli ai proletariatului, Marx și Engels. „Ne-am asumat sarcina de a reda complexa personalitate a întemeietorilor teoriei marxiste, prezentîndu-i în același timp ca filozofi și conducători, dar și ca oameni minunați”.

● Celor peste 40 de roluri interpretate pînă acum în filme, cunoscutul actor Boris Andreev le adaugă noua sa creație — căpetenia anarhiștilor din filmul în curs de turnare „Tragedia optimistă”, o adaptare după piesa lui Vsevolod Vișnevski. De curind, actorului i s-a conferit înaltul titlu de Artist al poporului al U.R.S.S.

IVAN IVANOVICI: Ați fost în Elveția? Eu am fost. Peste tot numai elvețieni. Este extrem de interesant!

POBEDONOSIKOV: Pictori sînt mulți, dar unul e Glavnacipups!

MOMENTALNIKOV: Colaborator al presei preroevoluționare. Numai cu cea revoluționară nu știu cum s-a făcut, că mi-a scăpat.

Scurtă istorie a cinematografiei sovietice

III. 1926—1928: Trei capodopere ale lui Pudovkin

Leon Moussinac este autorul unei comparații deseori citată: „Un film de Eisenstein seamănă cu un strigăt, un film de Pudovkin evocă un cîntec”. E formularea concisă care semnaleză lirismul a parte al operei lui Vsevolod Pudovkin. Alături de Eisenstein, Pudovkin a cucerit o celebritate mondială nu numai ca unul din fâuritorii cinematografiei sovietice dar și pentru influența sa considerabilă în istoria mondială a filmului. Activitatea acestui artist și teoretician de seamă este din păcate încă prea puțin cunoscută în afara cercurilor de specialiști și pasionați ai artei cinematografice (ca și activitatea lui Lev Kuleșov, al cărui discipol a fost, și despre a cărui uriașă însemnătate pentru istoria filmului sovietic se cunoaște la noi mult prea puțin). Rîndurile ce urmează, abandonînd intrucitva anecdotică, doresc tocmai de aceea să ofere o elementară informație despre activitatea și primele opere ale aceluia al cărui nume este pronunțat cu venerație de toți cei care-i cunosc filmele, de numeroșii

cineaști de seamă din toată lumea care i-au suferit influența.

Pudovkin a făcut parte din aceeași generație cu Eisenstein, a ajuns în cinematografie tot dintr-un domeniu al științelor exacte, anume din științele fizico-chimice. A lucrat, la început, în echipa lui Kuleșov unde, după mărturisirile lui, scria scenariul, desena schițe, construia decorațiuni, interpreta roluri mici și mari, îndeplinea însărcinări administrative, regiza diferite scene, făcea lucrări de montaj. Prima lui lucrare cinematografică a fost o popularizare a teoriei lui Pavlov. Era în 1925.

Un an mai tîrziu, deci totodată un an după „Cruceașorul Potiomkin”, avea să apară un film în fața căruia au tresărit iubitorii de artă din întreaga lume: „Mama” de Pudovkin. Scenariul era scris (ca și cel al altor filme ale lui Pudovkin, de pildă — „Sfirșitul St. Petersburgului”) de cunoscutul scenarist Nathan Zarhi după romanul lui M. Gorki. După cum nota Pudovkin într-o schiță autobiografică, pentru el „filmul „Mama” a fost... în același timp o căutare de mijloace pentru exprimarea generalizărilor poetice, precum și un izvor continuu de bogății noi și neașteptate, aflate în viața care ne înconjoară”.

Pudovkin descoperirea cinematografia cu prospețimea copilărească a unui uriaș talent care-și afla mijloacele de expresie. Se scula la trei dimineața și hoinărea cu operatorul în împrejurimile Moscovei în căutarea „zorilor”. Și le găsea în forma unor imagini cinematografice de intensă poezie („Eram încîntat de acest cadru de film”, scrie undeva cu entuziasm). Asociații, metafore neașteptate îi comunică sentimentele. Faimoasa scenă a dezghețului, asociată manifestăției muncitorești din „Mama” nu este decît unul, poate cel mai cunoscut exemplu. Cu aceeași prospețime Pudovkin începe, pentru prima dată, să dezlege problema sincerității în jocul actorului de film (el însuși actor). Pudovkin a apărut în numeroase filme, uneori chiar ca interpret principal). Disponibilitățile sufletești ale acestui mare artist îl duc spre un li-

rism nuanțat. Opus monumentalului, Pudovkin urmărește destinul unor eroi, fin individualizați. Tema sa este deșeptarea la conștiință.

În decursul a trei ani, Pudovkin își uimește publicul cu trei capodopere: după „Mama” realizează „Sfirșitul St. Petersburgului” și apoi „Urmașul lui Gingis-han”. Tema este, spuneam, aceeași. În momente istorice diferite, în locuri geografice deosebite, eroii lui Pudovkin ajung ca, în vîltoarea luptelor revoluționare, să-și descopere forța, să capete conștiința valorii lor și a rolului lor istoric. Despre aceste trei filme avea să spună el mult mai tîrziu că „alcătuiesc o fază completă și încheiată în viața mea de realizator, oglindind gusturile și năzuințele mele, păstrate de altfel, în mare măsură, pînă astăzi”.

Pudovkin și-a generalizat experiența devenind unul din principalii teoreticieni ai artei cinematografice. Lucrările lui din domeniul montajului, al scenariului cinematografic, al artei interpretative au fost îndelung studiate și au avut o consistentă înrîurire asupra istoriei filmului sovietic și a cinematografiei mondiale.

Opera lui Pudovkin urmărește deci alte coordonate decît cea a lui Eisenstein. Filmele la care m-am referit marchează o altă etapă în evoluția celei de a șaptea arte în Uniunea Sovietică. Și pentru a semnala — în succinta noastră privire istorică — trecerea spre pasul următor, vom cita rîndurile concludente ale lui Eisenstein: „Pe drumul mare al cinematografiei noastre, încă la începuturile ei, apar, la scurtă distanță, două filme. Unul în tradiția romanticilor, vedea realism în autenticitatea emoției provocate în mediul social; cu alte cuvinte nu atît în lucrurile zgrăvite, cît în ceea ce această zgrăvire suscită. Celălalt căuta realismul punînd accentul pe insul purtător al emoțiilor, al pasiunilor zgrăvite. Primul film se numea „Potiomkin”, al doilea — „Mama”. Îmbinarea intensității de pasiune a evenimentului cu pasiunea părtașilor la acel eveniment a început să se cristalizeze ca un punct de program. „Ceapaev” realizează această sinteză”.

Ion Barna

Moment din filmul „Mama” de Pudovkin.

Cum să reacționăm la critică

În institutele noastre de literatură și teatru, cadrele tinere de viitori critici studiază în mod sistematic arta de a scrie cronici. Până acum, însă, nimeni n-a încercat să explice științific cum trebuie citite cronicile de către cei direct interesați.

Necesitatea unei îndrumări în această privință s-a coapt de mult. Socoteala e simplă: dacă fiecare cronicar, în întreaga sa activitate, a analizat critic operele a cel puțin douăzeci de autori, numărul persoanelor criticate depășește de douăzeci de ori numărul cronicarilor. Prin urmare, arta de a citi, de a-și însuși just cronică, trebuie să intereseze păturile cele mai largi ale populației.

Însemnările de față reprezintă o primă încercare de a împlini un gol regretabil.

Nota autorului. Lucrarea noastră are ca scop să studieze latura pur psihologică a problemei: felul în care artistul își însușește criticile cronicarului. Ea nu tratează latura metodologică a modului eficient de a reacționa la cronică: scrisori către redacție, plângeri la foruri de conducere, mobilizarea opiniei publice la luptă împotriva criticului, stringerea de semnături de protest, etc.

Deși o seamă de oameni de artă sînt ferm convinși că criticii nu trebuie să rămână nepedeșiți, nu putem fi întru totul de acord cu ei. Numeroase cazuri demonstrează că polemica directă cu criticul uzează sistemul nervos al creatorilor fără să dăuneze în mod deosebit cronicarilor. În schimb, metodele propuse de noi fac să dispară complet atât nevoia, cât și dorința de a lupta împotriva cronicarilor, restabilind în întregime echilibrul zdruncinat de critică.

Sinteți laudat

Citind o cronică pozitivă la adresa dumneavoastră, pentru a avea o satisfacție absolută nu trebuie în nici un caz să vă legați de stilul, maniera, limba și de greșelile gramaticale din articolul laudativ. Important e numai ca numele dumneavoastră să nu fie denaturat în mod substanțial.

N-are nici o importanță dacă știți că forța dumneavoastră constă într-un anumit lucru și sinteți laudat pentru cu totul altceva.

Puteți prelungi simțitor durata bunei dispoziții produse de efectul înviorător al cronicii laudative, păstrînd-o permanent în buzunar, pentru a o arăta oricui.

Pentru a evita ironiile invidioșilor este util să adoptați o atitudine jenată și să spuneți arătînd cronică: „Uite ce scriu caraghioșii ăștia...”, sau „Poftim ce-au mai scornit...”.

În timp ce arătați cronică e indicat s-o țineți cu mîna dreaptă, iar cu degetul gros să acoperiți pasajul (dacă există) unde se menționează unele deficiențe.

Sinteți criticat

Dintre toate genurile literare cronică negativă este cea mai primejdioasă pentru sistemul nervos al artistului. Priceperea de a citi asemenea cronică fără a se pierde echilibrul psihic este o mare artă, dar oricine o poate dobîndi urmînd cu strictețe sfaturile enunțate mai jos.

1. „Putea să fie și mai rău”. Chiar și cea mai nimicitoare cronică, care la prima impresie pare că a distrus definitiv materialul criticat, poate scăpa din vedere unele acuzații. O garanție în această privință o constituie spațiul de obicei limitat acordat articolului.

Să admitem că ați fost criticat pentru formalism, naturalism, eclecticism, estetism. În schimb nu găsiți în cronică nici un cuvînt despre plagiere. E un punct cîștigat. Dacă sinteți acuzat de plagiat, totuși nu scrie că ați dat foc teatrului. Or, asta ar fi fost și mai rău. Dacă se afirmă că ați dat foc, nu sinteți învinuit de crimă etc., etc. Vă asigurăm cu toată certitudinea că nu există cronică oricît de rea și de distrugătoare, oricît de greu de înghițit la pri-

ma lectură al cărei efect să nu-l puteți atenua cugetînd: „putea să fie și mai rău!”

2. „Mă invidiază!” Pe lume sînt multe spectacole, opere literare și artistice proaste. Nu vi se pare ciudat faptul că tocmai opera dumneavoastră, chiar dacă nu-i o capodoperă, să atragă atîta atenție?

Oare nu pentru că prin ea se afirmă un real talent, care alarmează pe invidioșii neînștrăți? Oare nu invidia a generat atîta venin în expresii (dacă există venin) sau un calm atît de suspect în aprecieri negative (dacă există calm)?

Nu-i nimic! Așa nu poate continua multă vreme. Pătura sănătoasă a cronicarilor va înțelege în cele din urmă ce se ascunde aici și adevărul va triumfa! Și Pușkin în timpul vieții lui a fost înjurat!

Imaginați-vă pe criticul dumneavoastră, indiferent de sex și vîrstă, în cea mai dezagreabilă situație. L-a mușcat un ciine turbat, l-a părăsit soția (sau soțul), s-a așezat pe o bancă proaspăt vopsită, a pierdut cartea de la bibliotecă iar în ea era buletinul de populație, și așa mai departe.

Imaginîndu-vă plastic nenorocirile binemeritate ce se abat asupra lui, veți simți numaidecît o bucurie. Acest exercițiu trebuie repetat pînă cînd propria supărare vi se va părea insignifiantă față de a lui.

Cronică negativă spre deosebire de cea pozitivă, nu se recomandă să fie recitită, păstrată în buzunar și arătată cunoștințelor. E preferabil s-o ardeți imediat sau s-o rupeți. Să fie cu un exemplar mai puțin pe lume!

E laudat rivalul

Am avut prilejul să observăm că unii oameni de artă suferă infinit mai mult citind o cronică laudativă despre munca rivalilor decît atunci cînd sînt criticați ei înșiși.

Acestui fenomen paradoxal nu i s-a găsit încă o explicație științifică. Cauzele bolii trebuie probabil înțelese ca un atavism care întoarce pe artiștii contemporani la obiceiurile de pe vremea cînd strămoșii lor îndepărtați im-

părteau mamutul omorît în colectiv. Dar nu vom aprofunda această problemă încă obscură, ci ne vom limita la constatarea fenomenului menționat, dîndu-vă cîteva sfaturi practice de felul cum trebuie atenuate senzațiile neplăcute.

Așa dar, în presă apare un articol elogios la adresa unui binecunoscut tovarăș de muncă, a cărui activitate, însă, după sincera dumneavoastră opinie nu merită asemenea apreciere intrucît lasă mult de dorit comparativ cu propriile dumneavoastră realizări. Vă cuprinde o senzație deprimantă de nedreptate, cu atît mai apăsătoare cu cît căile unui protest deschis și cinstit vî sînt închise. Orice încercare în direcția asta va fi atribuită sentimentelor meschine de invidie, gelozie sau intrigi.

Puteți găsi repede o ieșire din această situație dificilă făcînd următoarele exerciții psihologice:

1. Un succes nedemn nu merită să fie invidiat. Gîndiți-vă că ar fi mai grav dacă ați cădea de pe vîrfurile munte.

2. Imaginați-vă întinderile infinite ale spațiului cosmic, Calea lactee, nebuloasele... În comparație cu ele ce neînsemnată vi se va părea cronică cu pricina! Despre ea nu se va afla niciodată nimic, nici măcar pe planetele micului nostru sistem solar.

Rivalul e criticat

E îndeobște cunoscută sincera satisfacție rezultată de pe urma unui articol în care-i criticat un rival.

Pentru a avea o bucurie deplină, nu trebuie în nici un caz să aplicați exercițiul din capitolul precedent (cu privire la deșertăciunea vieții pămîntești în comparație cu Cosmosul): el poate să anuleze mulțumirea hărăzită de soartă. Dimpotrivă, e chiar util să vă gîndiți că puțin vă pasă de Cosmos, că trăiți printre oameni și că oamenii sînt realmente foarte agreabili, îndeosebi simpaticii redactori care au publicat articolul nimicitor, că pe pămînt e plăcut, intrucît adevărul triumfă iar viciul este pedepsit.

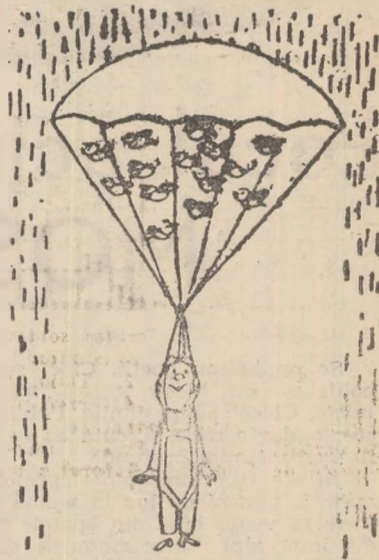
Cum să vă comportați însă cînd înțilniți pe rivalul dumneavoastră înjurat de critici (mai ales dacă sînteți prieten)?

Nivelul de civilizație al secolului nostru a eliminat aproape din uzanțe manifestarea sinceră a bucuriei cu acest prilej. Rareori în zilele noastre cel criticat are ocazia să audă de la prietenii exclamații ca „În sfîrșit te-au atins, canalie! Așa-ți trebuie! Ai s-o ții minte toată viața, parvenitule!” etc.

Se consideră că e mult mai cuviincios să căutați să-l înțilniți pe nefericitul tovarăș, exprimîndu-vă compasiunea cam așa: „Cum de-au putut să... vai-vai-vai! Am deschis ziarul și nu mi-a venit să cred ochilor! Îm_j închii cît de greu îți vine să suporti... Hai, nu te necăji, nu cred că celelalte ziare se vor lua după ăsta, deși... cine știe?... Și ce bine ți-a mers pînă acum... Nu cred că redactorul ar fi îndrăznit de la sine putere, probabil că a primit indicații de la minister... Vai ce cruzime...”

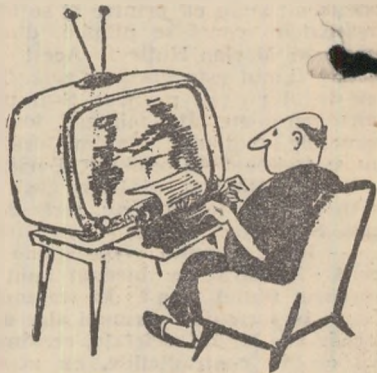
...În afară de modalitățile sus menționate pentru a reacționa la critică, mai există una și anume: după citirea analizei critice făcute opereii dumneavoastră, trageți concluzii folositoare muncii, chiar dacă nu sinteți în întregime de acord cu critica adusă, chiar dacă nu vă place tonul articolului, chiar dacă criticul, după părerea dumneavoastră, n-are dreptate.

În romînește de Sonia Filip

Fără cuvinte.

Desen de R. Ovivian

Criticul la lucru:

„Piesa are personaje contuze, caractere insuficient conturate”.

Desen de G. și V. Karavaev

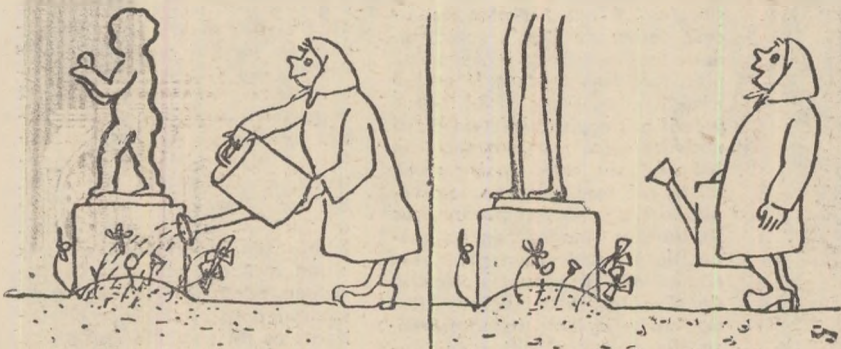
Spirit de echipă.

Desen de R. Ovivian

— Am o referință foarte bună!

Desen de S. Alexandrov

Fără cuvinte

Desen de V. Pomocilin

A găsit soluția...

Desen de G. Pirthalava

Hollywoodul are un rival primejdios. Este vorba de televiziune. In S.U.A. televiziunea a luat, practic, locul Hollywoodului. De ce să mergi la cinema și să plătești pentru ceea ce poți vedea gratuit la televizor? — își spun americanii.

Un post de televiziune în Statele Unite este o întreprindere comercială obișnuită, numai că ea face comerț cu o marfă originală: timpul. „Sponsorii” (firmele industriale sau comerciale care plătesc reclama prin radio și televiziune) achiziționează tot timpul de funcționare a stației, de multe ori pe o perioadă de câțiva ani înainte, plătiind pentru el sume fabuloase: de la 100.000 pînă la 250.000 și chiar 350.000 de dolari pe oră.

Dacă trei sferturi din beneficiile ziarelor și revistelor americane provin din reclamă, existența televiziunii depinde în întregime de ea și, prin urmare, de concepțiile, gusturile și necesitățile „sponsorului”. „Sponsorul” este zeul căruia i se închină televiziunea. Dacă el consideră că reclama lui este mai importantă decît un discurs al președintelui S.U.A. despre o problemă internațională sau internă urgentă, postul de televiziune va transmite reclama „sponsorului”.

Pentru elogierea calităților existen-

„Opera de săpun” și pumnul de fier

te și inexistente ale mărfii căreia i se face reclamă, scriitorii și compozitorii cunoscuți și necunoscuți scriu texte și compun muzică și cu această garnitură apare marfa pe ecranele milioanei de televizoare. Uneori se întâmplă și așa: se ia muzica din opere clasice, iar ca eroi apar pachete de țigări, sticle de bere, roșu de buze.

Multe posturi de televiziune transmit dimineața și în cursul zilei așa numitele „Soap Opera” (textual „operă de săpun”). Se numesc așa pentru că în timpul prezentării lor se face reclamă produselor din industria săpunului.

O tragedie sfințitoare, despre o pereche de îndrăgostiți care trebuie să biruie greutăți inimaginabile ca să se poată căsători este urmată de o tragedie la fel de sfințitoare, despre fete îndrăgostite fără nici o speranță de tineri care nu răspund dragostei lor; soți devotați și fideli, care suferă din pricina nestatorniciei soțiilor; soții devotați și fidele care suferă din pricina nestatorniciei soțiilor...

„Soap Opera” se întrerupe la fiecare 5-7 minute pentru prezentarea unei scene cam așa: se întîlnesc două americane care au fost cîndva colege de școală. Au aceeași vîrstă, dar una pare de cincizeci de ani, iar cealaltă — de douăzeci și cinci. Femeia în vîrstă exclamă:

— Margie, cum te-ai putut menține așa?!

— Mă spăl pe față cu săpunul „Zest” — răspunde veselă americanca care se ține bine. Apoi laudă cîteva minute calitățile săpunului „Zest”, care, la drept vorbind, nu se deosebește prin nimic de alte săpunuri. La sfîrșitul reclamei, doamna în vîrstă se ridică de pe scaun și aleargă la magazin să cumpere săpun „Zest”.

Dar fabricanții din industria parfurilor i-au întrecut în ingeniozitate pe colegii lor din industria săpunului. Iată o mostră de reclamă făcută de ei.

„Pe ecran apare, într-o junglă din Africa, o tinăreă americană cu sex-appeal. Asupra ei se repede un grup de canibali care vor s-o mănînce. Deodată, însă, sălbatecii îi cad în genunchi, ca în fața unui zeu. În clipa aceea răsună vocea crainicului:

— Departe, în Africa Neagră, canibalii au prins o frumoasă americană (se aud răcnetele canibalilor). Ei vroiau s-o mănînce, dar vedeți și dv. ce s-a întîmplat. Și aceasta pentru că americanca întrebunțează parfumul „Brand X”.

Reclame se transmit în timpul filmelor cu cowboys sau detectivi, turnate special pentru televiziune. Tema acestor producții este una singură: asasinatul. Diferența dintre cowboys și detectivi constă numai în costume. În filmele polițiste, asasinul este urmărit de un inspector de poliție, iar în cele cu cowboys — de șerif. În primele se aleargă cu automobilul, iar în ultimele — pe cai. Personajele din filmele cu cowboys vorbesc rar, printre dinți, iar din cele polițiste — repezit, pe sub nas.

Virtuoșii triumfă întotdeauna. De obicei, șerifii și polițiștii izbutesc să pună mîna pe bandiți.

În cursul acțiunii, artiștii înghit pilule sau medicamente brevetate, arată proteze dentare pe care le spală într-o soluție brevetată, fumează țigări „Chesterfield” sau beau bere „Pills”.

Reclama companiilor Rockefeller, Morgan și Dupont se desfășoară pe scară largă. Cu acest prilej, se organizează concerte și spectacole cu

participarea unor stele de la Hollywood sau sînt invitați chiar și cîntăreți și balerine de la Metropolitan Opera.

„Sponsorii” își dezleagă punga cu plăcere deoarece își întregesc cu virf și indosat capitalul investit în reclamă. Bani astfel cheltuiți, „sponsorul” ar fi trebuit să-i verse în vistieria statului sub forme de impozite. În afară de aceasta, ei ridică considerabil prețul mărfii căreia i se face reclamă.

În privința calităților ideologice și artistice ale programelor de televiziune, gusturile „sponsorului” și ale proprietarilor companiilor de televiziune coincid. Revista americană „Commentator” caracterizează conținutul programelor de televiziune ca „violență stupidă și sexualitate”, iar despre eroi vorbește ca despre niște „alcoolici, morfinomani, prostituate, gangsteri, desfrînați și asasini”.

La congresul american al șerifilor și funcționarilor superiori din poliție, care a avut loc în octombrie 1959 în somptuosul hotel „Statler” din New York, procurorul orașului Richmond (Virginia), Breadstad, a declarat: „Televiziunea face din copii niște asasini în adevărata accepție a cuvîntului. Creșterea criminalității în rândurile tineretului este strîns legată de programele de televiziune, în care sînt glorificate violența și asasinatul”.

La rîndul lui, ziarul „Christian Science Monitor”, făcînd analiza emisiunilor de televiziune pentru copii, a ajuns la concluzia: „Impresia generală pe care și-a făcut-o ziarul nostru din majoritatea programelor de televiziune pentru copii este următoarea: viața e un lucru de nimic; moartea, suferințele și cruzimea trebuie întîmpinate cu nepăsare totală”.

Americanii, în special mamele, protestează împotriva unor asemenea emisiuni care schilodesc sufletul copiilor. În 1959-1960, protestele au căpătat caracter de masă și ele au trebuit să fie dezbătute în Congres.

Propaganda prin televiziune se duce la nivelul ziarelor bulevardiere din New York. Tema majorității emisiunilor cu caracter politic este: „Națiunea e în pericol de moarte!”, adică psihoza atomică, spionomania, propagarea războiului și a cultului violenței în relațiile internaționale.

În domeniul politic „sponsorii” acționează ca o mîna de fier. Ei nu admit nici cea mai mică „libertate”

din partea comentatorului. Nici o inițiativă progresistă nu poate fi reflectată pe ecranul televizorului.

Cunoscutul scenarist american Rod Sterling a scris pentru televiziune două piese, în care înfățișa atrocitățile comise de hitleriști. „Sponsorii” n-au îngăduit transmiterea lor la televiziune.

John Daily, vicepreședintele lui „American Broadcasting Company” și-a dat demisia, în semn de protest împotriva presiunilor exercitate de „sponsori”. Dar asemenea „încăpățînați” sînt cazuri izolate.

DIN CULISELE TELEVIZIUNII AMERICANE

Cu prilejul unei întîmplări care a avut loc în toamna lui 1960, am putut cunoaște mai îndeaproape moravurile „sponsorilor”.

În acel an „Izvestia” a ridicat, într-un articol transmis din New York, problema sistemului de discriminare față de reprezentanții presei sovietice, care lucrează la New York și Washington. Autoritățile americane din aceste orașe se întreceau literalmente în crearea de condiții de lucru anormale reprezentanților presei sovietice în S.U.A.

Materialele despre această problemă publicate în „Izvestia” au ajuns să fie cunoscute în S.U.A. Ele au atras atenția opiniei publice și presei. A reieșit atunci că nu numai cercurile largi ale opiniei publice dar nici chiar presa americană nu cunoștea sistemul de discriminare exercitat de autoritățile americane față de corespondenții sovietici în S.U.A.

Atunci compania de televiziune W.N.T.A. a hotărît (cu asentimentul „sponsorului”) să organizeze o discuție cu privire la această problemă. La discuție au fost invitați, din partea ziaristilor sovietici, Kalughin, reprezentantul postului de radio Moscova, și subsemnatul, din partea ziarului „Izvestia”. Din partea americană au participat Sowcherek, reprezentant al revistei „Life” și Fraenkel, corespondent al ziarului „New York Times”, care au lucrat mult timp în Uniunea Sovietică. Discuția a fost condusă de Newman, comentator al ziarului „New York Herald Tribune”, cunoscut prin concepțiile lui antisovietice. În timpul discuției, în sala studioului au fost prezente conducători ai companiei.

Discuția a durat o oră. Noi am expus pe larg condițiile în care trebuie să lucreze corespondenții sovietici în S.U.A. — condiții ale unui stat polițist.

Am arătat că autoritățile de la serviciile de imigrație din New York și Washington cer, cu aprobarea guvernului, amprente ziaristilor sovietici care solicită prelungirea vizei de ședere în S.U.A. Conform unei legi adoptate de Congres, noi sîntem obligați să ne înregistrăm la Ministerul de Justiție nu ca reprezentanți ai presei, ci ca „agenți ai unei puteri străine”. Ni se cere ca de două ori pe an să dăm socoteală în fața Ministerului de Justiție de toți banii ce ne sînt trimiși de redacțiile noastre, și despre modul în care i-am cheltuit în

Statele Unite. Sîntem obligați să sîntem timp de trei ani și să prezentăm la prima cerere toată corespondența cu redacțiile noastre, toate articolele pe care le-am transmis ziarelor. Această lege cuprinde sute (da, sute!) de alte măsuri discriminatorii. În cazul încălcării uneia din condițiile prevăzute de lege, orice corespondent sovietic poate fi condamnat la cinci ani închisoare, sau zece mii de dolari amendă, sau și la una și la alta în același timp. Iar corespondenților speciali sovietici care vin să participe la sesiunile Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite li se aplică măsuri discriminatorii deosebite. Nu le e îngăduit să pătrundă în partea de vest a insulei Manhattan, să viziteze Parcul central, să vadă statuia Libertății, să se plimbe pe Wall Street sau să intre în vreun teatru new-yorkez de pe Broadway sau de pe o stradă apropiată de el.

I-am întrebât atunci pe ziaristii americani cum s-ar simți ei la Moscova dacă li s-ar interzice să viziteze Parcul de cultură și odihnă „Gorki”, să admire orașul de pe Colinele Lenin, să locuiască pe Bulevardul Kutuzov sau să-și petreacă seara în restaurantul din gara fluvială Himki.

Colegii noștri americani au tăcut. Ei nu-și imaginau că în America, care face atîta caz de pretinsa ei libertate, se pot practica astfel de măsuri polițienești față de reprezentanții presei străine. Au exclamat numai: „O, nu e cu puțință!”

Dar așa au stat lucrurile. Așa a fost pe vremea lui Truman, a lui Eisenhower și așa este și acum, în timpul lui Kennedy, însă pentru participanții americani la discuție toate acestea constituiau un lucru senzațional și foarte neplăcut.

Dar ce amestec au aici „sponsorii”, despre care am amintit cînd am început să relatăm discuția? Au un amestec foarte mare.

Potrivit înțelegerii cu conducerea companiei de televiziune W.N.T.A. discuția trebuia să dureze o oră. Și într-adevăr atît a durat dar la televiziune a fost transmis numai începutul ei. Atît noi cît și colegii noștri americani, însă, am aflat acest lucru abia la sfîrșitul discuției. Ne-am exprimat atunci protestul față de conducerea studioului.

Seful secției de știri a companiei W.N.T.A., Lawrence, ne-a răspuns: „Vă cerem scuze, dar programul dv. nu s-a transmis și nici n-are să se transmită, căci a venit „sponsorul” și a cumpărat timpul rezervat discuției dv.”

„Sponsorul” a arătat pumnul și conducerea companiei i-a căzut în genunchi. „Sponsorului” nu i-a fost pe plac demascarea faimoasei libertăți a cuvîntului și informației americane, așa că a interzis imediat transmiterea discuției.

Iată cum comandă dolarul în domeniul mult lăudatei libertăți americane a informației!

De altfel, colegii noștri americani care au participat la discuție n-au îndrăznit să scoată măcar o vorbă în coloanele ziarelor lor „New York Times” și „New York Herald Tribune” și ale revistei „Life” despre atitudinea „sponsorului” față de compania de televiziune. Și n-au făcut-o pentru că pumnul de fier al acestuia comandă autoritar ziarelor și revistelor, ca și televiziunii.

N. Karev